Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 86 (336) ◆ Вівторок, 12 травня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

Пам'ять, яка житиме вічно

З самого ранку 9 травня тисячі жителів міста-героя і гостей столиці України живим потоком направились до парку Вічної слави, щоб віддати шану пам'яті загиблим героям за свободу і незалежність рідної землі.

Про початок торжеств сповістив вогонь Слави, запалений на кручах Дніпра о 10 годині в чаші меморіального комплексу «Український державний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941—1945 років».

Вшанувати пам'ять полеглих захисників Батьківщини у парк Вічної Слави прийшли Голова Верховної Ради України Іван Плющ, Прем'єр-міністр Вітольд Фокін, міністр оборони генерал-полковник Костянтин Морозов, народні депутати, державні радники України, воєначальники, представники громадськості, духовенства, посольств і консульств, воїни Київського гарнізону.

До могили Невідомого солдата покладаються вінки від Президента України, Верховної Ради, Кабінету Міністрів, представників Президента України у Києві та Київській області, державних і громадських організацій, керівників дипломатичних установ зарубіжних країн. До Вічного вогню і на могили воїнів на алеї Слави лягають живі квіти.

Звучить Державний гімн України, гримлять залпи воєнного салюту. Присутні схиляють голови на знак скорботи по тих, хто загинув за нашу Вітчизну. Віддаючи пам'ять солдатам сорокових, по алеї урочистим маршем пройшли представники всіх родів військ Збройних Сил України.

Ввечері, як і 47 років тому над містом-героєм Києвом пролунав святковий салют тридцятьма артилерійськими залпами.

Фото Костянтина КОВПАКА, Володимира САМОХОЦЬКОГО.

(Укрінформ).

Одеса

Театралізоване свято — «Весна Перемоги» зібрало 9 травня біля оперного театру тисячі одеситів і гостей міста. Жовтнева райрада провела його тут не випадково — саме на цьому місці в сувору годину випробування у пам'ятному сорок першому героїчні захисники чорноморської твердині поставили відбиту у фашистів гармату і написали на ній «Вона стріляла по Одесі. Більше не буде». Про це згадували посивілі ветерани другої світової і ті, хто ще має стати в стрій захисників Вітчизни.

Свято біля оперного — лише одна з подій в Одесі з нагоди 47-ї річниці Перемоги. Квіти і вінки лягли на могили героїв, до пам'ятних знаків і обелісків біля Поясу Слави, біля місць загибелі людей від рук фашистів. На Таїровському міському кладовищі відкрито пам'ятник похованим на ньому воїнам, які полягли при захисті і визволенні міста. Учасників війни вшановували в трудових колективах, пройшли полкові збори ветеранських клубів і земляцтв.

Севастополь

У напруженому політичному житті головної бази Чорноморського флоту настало довгождане затишшя — як чудово, що є свято, яке об'єднує людей різних поглядів і переконань. Севастопольці і моряки-чорноморці вшанували переможців, тих, хто 9 травня 1944 року визволив Севастополь.

Керівники міста, командування флоту і представники громадськості поклали квіти до меморіалу захисників Севастополя 1941—42 рр., пам'ятника Перемоги на мисі Херсонес, обеліска Слави на Сапун-горі, до інших священних місць, що свідчать про подвиг народу у Великій Вітчизняній війні.

Севастопольці влаштували живий коридор, устелили квітами ті вулиці і площі, по яких урочистим маршем пройшли ветерани війни. Разом з ними в одному строю крокували воїни-інтернаціоналісти, військові моряки, юнармійці. На площі Нахімова відбувся великий святковий концерт провідних флотських колективів — ансамблю пісні і танцю, естрадного шоу-ансамблю «Графська пристань».

Львів

8 травня у Львівському оперному театрі мав відбутися урочистий вечір до Дня Перемоги. Вранці на брифінгу С. Давимука і депутат ВР України М. Косів закликали гідно відзначити цей день, вшанувати всіх ветеранів і тих, хто воював у лавах УПА. Але ветеранам та іншим запрошеним довелось перейти у Будинок офіцерів, бо вхід до театру заблокував натовп, що не розступився навіть при появі керівників держадміністрації й міської влади. Диригенти цього «антияничарського» спектаклю, як завжди, були в тіні, а в перших рядах — люмпенізовані елементи. М. Горинь заявив, що вечір зірвано внаслідок непродуманих і неоперативних дій правоохоронних органів. З цього приводу буде проведено службове розслідування за участю представників МВС України.

Донецьк

Широко відзначили донеччани 47-у річницю Великої Перемоги. За традицією центром свята став меморіал на Саур-могилі — висоті, розташованій поблизу міста Сніжне. Саме звідси влітку 1943 року почалось остаточне визволення Донбасу від фашистських загарбників. Десятки тисяч людей прийшли і приїхали сюди, щоб покласти квіти до підніжжя монумента, віддати данину пам'яті всім загиблим на війні, відомим і безіменним.

А напередодні Дня Перемоги в Донецьку, в сквері біля школи № 61, відбулось перепоховання останків воїнів, полеглих у боях за визволення міста. 9 травня посивілі ветерани пройшли урочистим маршем центральною вулицею обласного центру, після чого взяли участь в антифашистському мітингу.

Мітинги і маніфестації відбулись також в усіх містах і районах Донецької області.

Дніпропетровськ

Театралізованою виставою солдатського побуту в польових умовах завершились офіційні святкування в Дніпропетровську. В центральному парку імені Чкалова воїни гарнізону встановили намети і військову техніку, готували солдатську кашу. Тут же виступили музичні ансамблі. Цим і розпочалось відкриття багатомісячного фестивалю, присвяченого пропаганді Збройних Сил України.

Цьому заходу передувало, як і в минулі роки, урочисте покладання квітів до пам'ятника Слави, інших пам'ятних місць обласного центру. Тисячі ветеранів, інших городян без колишньої суєти і фанфарного громихання тихо і добропристойно вшанували пам'ять полеглих на фронтах Великої Вітчизняної. Після закінчення покладання вінків і квітів відбувся траурний мітинг.

У Президії Верховної Ради України

11 травня відбулося засідання Президії Верховної Ради України. Обговорено питання організації роботи Верховної Ради на найближчі дні.

Передбачено, зокрема, на пленарних засіданнях першочергово розглянути питання про механізм соціального захисту населення відповідно до прийнятої Верховною Радою України 29 квітня цього року постанови про підвищення соціальних гарантій для населення, проект Закону про республіканський бюджет на 1992 рік. Пропонується обговорити на сесії питання про невідповідність Конституції України Акта про проголошення державної самостійності Республіки Крим і постанови Верховної Ради Республіки Крим про його затвердження.

На розгляд Верховної Ради вноситимуться проекти законів про охорону здоров'я, про національні меншості в Україні, про охорону атмосферного повітря, про приватизацію державного житлового фонду та правові акти, що стосуються зовнішньоекономічної діяльності, здійснення економічної реформи тощо.

Президія попередньо розглянула проекти законів про основні засади соціального захисту громадян похилого віку, про дорожній рух, про адвокатуру зміни й доповнення до окремих законодавчих актів, які вноситимуться на сесію Верховної Ради.

Розглянуто також інші питання державного життя України.

Вів засідання Голова Верховної Ради України І. Плющ.

Читайте в номері

7 — КОМУНІЗМ В ОКРЕМО ВЗЯТОМУ... Фірма зобов'язується протягом п'яти років не вивозити прибуток з України, а вкладати його у розвиток виробництва.

У наступному випуску

Закон України ПРО СЛУЖБУ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

МУЖНІСТЬ ЗАВЖДИ СВЯТА

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

За давньою традицією у столичному Палаці культури «Україна» відбулися урочисті збори громадськості міста-героя Києва, ветеранів війни, народних депутатів, молоді і воїнів.

— Змінюються оцінки історичних подій, але не треба затемнювати велич перемоги сумнівами. Адже особистий подвиг, особиста мужність завжди будуть такими ж святими, як сама перемога,— сказав, відкриваючи збори, Представник Президента в Києві Іван Салій. І додав, що досить нам таких випробувань.

Від імені Президента, уряду з вітальним словом виступив Прем'єр-міністр України Вітольд Фокін. Він наголосив, що День Перемоги ми відзначаємо в нових історичних умовах, «...в сім'ї вольній, новій», підкреслив, що Україна — за мирне співіснування з усіма державами світу, вона наполегливо шукає шляхів послідовного, цивілізованого знищення ядерної зброї. Адже національна воєнна доктрина України має виняткове оборонний характер і передбачає організацію мінімально необхідної армії. Але цю армію — свою, національну — ми повинні мати неодмінно, бо саме через її відсутність втрачали нашу державну незалежність.

Охарактеризувавши наше економічне становище як надзвичайно складне, Прем'єр-міністр запевнив, що усі, хто воював на фронті, працював на заводах і фабриках, вирощував хліб, виховував дітей, хто пройшов горнило суворих випробувань війни з фашизмом, завжди будуть оточені увагою нашої держави. З особливою увагою присутні у залі ветерани Великої Вітчизняної війни та інші сприйняли його повідомлення про те, що найближчим часом на розгляд Верховної Ради України буде подано законопроект «Про статус ветеранів війни і праці, гарантії їх соціального захисту», який пропонується ввести в дію з 1 липня цього року.

З не меншою зацікавленістю було сприйнято і просякнутий національним духом виступ міністра оборони України генерал-полковника Костянтина Морозова. Чи не вперше на такому офіційному рівні прозвучала думка про те, що нашу Батьківщину в роки війни захищали і солдат-червоноармієць, і стрілець-повстанець, які були вірними синами матері-України. А командуючий ВМС України контр-адмірал Борис Кожин, який повернувся з Севастополя, повідав про події на Чорноморському флоті і в Криму загалом, висловив впевненість, що Україна таки матиме свої військово-морські сили.

Із запальним словом на зборах виступили голова Ради ветеранів війни, праці і Збройних Сил України генерал армії Іван Герасимов, поетеса Наталка Поклад, дитячий творчий колектив «Зернятко». Потім відбувся урочистий концерт.

Анатолій БЕНЬ.

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ В США

ХЬЮСТОН (штат Техас). 9 травня. (Спец. кор. Укрінформ Віктор Демиденко). Фотографію, зроблену з космосу, на якій зафіксовано місто Київ, вручив Президентові України Леоніду Кравчуку керівник Центру космічних польотів імені Ліндона Джонсона Пол Вайц. Президент прибув у Х'юстон у четвер пізно ввечері. Сьогодні він ознайомився з Центром космічних польотів, оглянув космічні кораблі багаторазового використання типу «Шаттл», побував у Центрі управління, де спостерігав за польотом запущеного в той день космічного апарата, розмовляв з командиром корабля Доном Брандштейном.

В інтерв'ю кореспонденту Укрінформ Леонід Кравчук повідомив, що Україна вже зараз бере участь у здійсненні космічних програм. Наша держава, відзначив він, має намір всіляко розвивати космічну промисловість, з тим, щоб брати участь в освоєнні космосу. Для цього на сьогоднішній день ми маємо потужні сучасні промислові підприємства, наукові центри, які вже працюють на космос.

Цього ж дня Президент України зустрівся з керівництвом Х'юстонського університету, бізнесменами, керівниками провідних американських компаній, а також провідав президента Турецької республіки Тургута Озала, який перебуває тут на лікуванні.

* * *

ДЕ-МОЙН (штат Айова). 10 травня. (Спец. кор. Укрінформ Віктор Демиденко, Микола Маслов). У суботу Президент України Леонід Кравчук прибув в адміністративний центр штату Айова, місто Де-Мойн.

У ході поїздки по штату він ознайомився з діяльністю насінницької компанії «Піонер». Інтерес Президента до неї не випадковий. Ця фірма є однією з найбільших у світі в галузі генетичних досліджень і поставок насіння, активно співробітничає з багатьма колгоспами і радгоспами України. Глава Української держави цікавився можливостями розширення взаємовигідних зв'язків, підготовки спеціалістів, обміну досвідом роботи.

Президент України побував також на одній з ферм, яка спеціалізується на вирощуванні кукурудзи і соєвих культур. Її власник Дісон Ленч ознайомив гостя з організацією виробництва і збуту продукції, особливостями комерційної діяльності.

Цього ж дня Леонід Кравчук прибув у Нью-Йорк. Подальшою програмою його перебування в Америці передбачено поїздку у Філадельфію, зустрічі з генеральним секретарем ООН Бутросом Галі, з колишнім президентом США Річардом Ніксоном, представниками американських ділових кіл.

КРИМСЬКІ ТАТАРИ ПРОТЕСТУЮТЬ

9—10 травня у Сімферополі відбулося засідання Меджлісу кримськотатарського народу. Розглянуто питання «Про ситуацію в Криму у зв'язку з прийняттям Закону України «Про статус автономної республіки Крим» і затвердженням Верховною Радою Криму «Акта про проголошення державної самостійності республіки Крим» та Конституції Республіки Крим».

Відкриваючи засідання, голова Меджлісу Мустафа Джемільов відзначив, що парламент України торік зробив помилку, коли перетворив Кримську область в автономну республіку. «Партократія й мафіозні структури тільки цього й чекали, — сказав Джемільов.— Нині ж вони хочуть створити в Криму комуністичний заповідник».

Народний депутат України Генріх Алтунян підкреслив, що в Криму не можна розв'язувати жодне питання без урахування думки кримських татар, і зазначив також, що «лише кримські татари мають право на свою автономію в Криму».

Меджліс рішуче засудив Акт Верховної Ради Криму «Про проголошення державної самостійності республіки Крим», а прийняту Конституцію названо антинародною і фальшивою. Як підкреслюється у постанові Меджлісу, прийняті документи суперечать «вимогам міжнародного права і нормам Статуту ООН про право націй на самовизначення і спрямовані проти відновлення прав кримськотатарського народу і його державності». У постанові відзначається також, що «в Криму до необмеженої влади рвуться колишні комуністичні сили і випестувані ними чорносотенні угруповання».

Меджліс вважає, що «єдино справедливий і безконфліктний шлях до розв'язання численних проблем Криму та його жителів — це повне відновлення прав кримськотатарського народу, визнання його права на самовизначення на своїй національній території і взаємне узгодження національних інтересів корінного народу Криму і національних груп, які проживають на півострові».

«Гарантом такого підходу щодо визначення державно-правового статусу Криму могла і повинна була виступити Україна, йдеться у заяві Меджлісу. — Однак саме український парламент своїм ігноруванням невід'ємного права кримськотатарського народу на самовизначення заохочує незаконні дії та амбіції адміністрації Криму, що врешті-решт призводить до протистояння Криму України і ще більше ускладнить ситуацію. І все ж поки що зберігається можливість мирного розв'язання протистояння, що почалося. Для цього парламент України має виходити з вимог міжнародного права і норм Статуту ООН, а не з кон'юнктурних політичних розрахунків».

Меджліс вимагає від Президента, Верховної Ради України покласти край незаконним діям адміністрації Криму, спрямованим проти національних інтересів кримськотатарського народу, і як такі, що підривають громадянський мир на півострові, а всі питання, пов'язані з визначенням державного статусу Криму, розв'язувати за участю Меджлісу — вищого представницького органу кримськотатарського народу. Одночасно Меджліс звертається до всіх держав і міжнародних організацій із закликом «не визнавати колоніальної адміністрації Криму і не встановлювати з нею будь-яких офіційних і ділових відносин».

Меджліс прийняв також постанову «Про військову службу кримських татар», у якій пропонується «кримським татарам, які досягли призовного віку і які проживають нині за межами Криму, не чекаючи призову на військову службу, негайно виїжджати в Крим». Меджліс звертається до Президента, Верховної Ради і Кабінету Міністрів України з пропозицією надавати призовникам та військовослужбовцям — кримським татарам, які повертаються на свою батьківщину, українське громадянство, незалежно від наявності у них громадянства інших країн.

Прийнято також рішення вважати 18 травня — день депортації кримських татар у 1944 році — днем національного трауру. Цього дня нинішнього року в Сімферополі та інших містах Криму відбудуться траурні походи, мітинги.

Олександр ПІЛАТ,
власний кореспондент
«Голосу України».

ГІПЕРІНФЛЯЦІЯ — ШЛЯХ ДО ДИКТАТУРИ

МИ НЕ ОБИРАЄМО ДОРОГУ. НАС ВЕДУТЬ

СЬОГОДНІ головна політика — це економіка. Якщо ми виявимося нездатними розв'язувати економічні проблеми, то ідея незалежності буде дискредитована. З політикою російського уряду можна не погоджуватися, але йому не можна відмовити в послідовності. Як Гайдар намітив лінію, так він її і веде. На жаль, немає ніяких підстав так сказати про політику нашого уряду і нашого парламенту. Намічаємо одне, а робимо зовсім інше. Розмови про брак послідовності й рішучості в діях нашого уряду й банку вже стали притчею во язицех. Відсутність упереджувальної політики дуже дорого коштує, а точніше — виходить нам боком.

Півтора місяці тому було прийнято рішення про вихід України з рубльового простору. Що зроблено для реалізації цього рішення? Зроблено все для того, щоб унеможливити його реалізацію. Рішення про перехід на повний купонний обіг не виконано. Знову згаяно час, знову упущено момент.

Нині в нашій економіці функціонують дві валюти — рубль і купон (крім того є долари, але дуже мало). Наявність двох валют в економіці — річ надзвичайно небезпечна. Більше того, це, по суті, ерзац-валюти. Рубль уже перестав бути валютою, а купон ще не став валютою. Відсутність твердої, стабільної валюти паралізує стимули до праці і до інвестування. До речі, Росія, мабуть, проведе грошову реформу раніше, ніж Україна. Тим більше, що в неї є верстат, який друкує гроші.

Абсурдність ситуації полягає в тому, що собівартість обчислюється в рублях, а заробітна плата в купонах. Купони застосовуються тільки в готівковому обігу. Чим далі, тим більше: прийнято рішення про змішування купонних і рубльових рахунків. Це означає, що жителі Росії можуть мати купонні рахунки в Україні.

Почався другий етап інфляційної гонки. Росія відпустила ціни на енергоносії. Наш Кабінет Міністрів в декілька десятків разів підвищив ціни на вугілля, а це зумовлює підвищення цін на кокс, метал і так далі. Наш парламент прийняв рішення про істотне підвищення мінімальної заробітної плати і пенсій.

Найстрашніше полягає в тому, що ми все глибше втягуємося в гонку цін і доходів. Згубні наслідки такої політики проявляються у вибуху емісії, штучній кризі надвиробництва, зменшенні споживання, спаду виробництва, зростанні заборгованості підприємств та їх банкрутстві, зростанні масштабів безробіття. Ринок знищується під прапором того, що він створюється.

Тепер уряд змушений здійснювати кредитну емісію, щоб виробництво не зупинилося. Кредитна емісія — це киснева подушка для вмираючих підприємств. Разом з тим, це новий могутній імпульс інфляційним процесам.

До сказаного слід додати, що експорт нашої продукції вже сьогодні наближається до рівня світових цін, у нас немає резерву підвищення цін, ми загубимо експорт. Росія експортує ресурси, в основному енергоносії, різниця між внутрішніми і світовими цінами велика, у них є можливість розкручувати інфляційну спіраль. У нас такої можливості немає.

Тож давайте прямо і чесно скажемо: ми йдемо до гіперінфляції. А гіперінфляція завжди закінчується диктатурою.

Я розумію: Верховна Рада України була змушена прийняти рішення про підвищення мінімального рівня заробітної плати і пенсій, бо це зроблено в Росії та інших країнах рубльової зони. Ми продовжуємо діяти в режимі вимушених заходів. У нас імпортна інфляція, імпортна політика цін, доходів та її наслідки. Доки ми будемо пускати чужу інфляцію на свою власну територію?

Тепер про наслідки. Вони очевидні. Зростання грошових доходів у результаті підвищення заробітної плати і пенсій зумовить подорожчання продукції за рахунок зростання собівартості, податків та обов'язкових відрахувань. Суттєве подорожчання відчуватиметься в зв'язку з рішенням уряду про підвищення цін на вугілля, електроенергію, транспортні тарифи та інше. Все це призведе до зростання основних і роздрібних цін більш як удвічі. В свою чергу, це викличе необхідність нової індексації доходів з наступним подальшим зростанням цін.

Таке розкручування інфляційної спіралі не тільки не забезпечує соціального захисту населення, а навпаки, веде до подальшого його зубожіння. Приріст заробітної плати, пенсій та інших доходів з'їдається більш швидким зростанням цін. Підвищення заробітної плати веде до зниження життєвого рівня населення. Такий парадокс сучасної економічної ситуації. Більше того, розкручування спіралі «зарплата — ціни» веде до повного розладу фінансової системи, подальшого спаду виробництва, блокування експорту, оскільки він стає неконкурентоспроможним. То хіба за допомогою політики розкручування інфляційної спіралі ми досягнемо мети?

НАРЕШТІ, ще один надзвичайно важливий аспект проблеми. Гонка цін і доходів паралізує грошовий обіг. Все гострішою стає нестача грошової маси. З причин нестачі купонів для нормального обслуговування грошового обігу унеможливлюється реалізація першого й найважливішого кроку «Основ національної економічної політики України», що пов'язаний з виходом з рубльового простору і введенням власної валюти, поки що ерзац-валюти (купонів).

В зв'язку з тими рішеннями і процесами, про які йшлося, для нормального обслуговування грошового обігу не вистачить купонів і рублів, узятих разом.

Ми опинилися в замкнутому колі. З одного боку, перебування в єдиному рубльовому просторі зумовлює необхідність йти на ті самі кроки в політиці цін і доходів, які здійснює Росія. З іншого боку, здійснення цих кроків унеможливлює (принаймні ускладнює) вихід з рубльового простору. Не ми йдемо, а нас ведуть. Не ми обираємо дорогу. Це означає, що Україна неспроможна на самостійне проведення економічної реформи.

Як розірвати замкнуте коло!

1. Потрібно негайно перейти на повний купонний обіг (готівковий і безготівковий). Основа стабілізації економіки України — вихід з рубльової зони. Для здійснення розрахунків під час купонного періоду потрібно забезпечити доступ до рублів (через банки). Треба припинити безглузду гонитву за готівкою. Радикальним способом розв'язання цієї проблеми є перехід на електронні гроші, але нам до цього ще далеко. Проте, існують різні способи зменшення потреби в готівці, які можна використати вже сьогодні. Ось лише деякі з них: застосування чеків і векселів, переведення на ощадну книжку частини заробітної плати, зміна масштабу економічних вимірів, масштабу грошової одиниці (при цьому одночасно знижуються, наприклад, в 10 разів ціни і заробітна плата). Радники з-за кордону нерідко стверджують: якщо будете вводити власну валюту швидко, то знеціните її. Що можна на це відповісти? Поступовий перехід до власної валюти можливий тільки тоді, коли забезпечена стабілізація економіки. В наших же умовах введення власної валюти є чинником стабілізації економіки.

2. Треба негайно перейти від індексації доходів до компенсаційних виплат. Як уже зазначалось, індексація доходів — це інфляційний чинник. Компенсаційні виплати з бюджету потрібно видавати одержувачам соціальної допомоги до мінімального прожиткового рівня, в тому числі натурою (талонами на одержання певних продуктів). Це потребує додаткових витрат з бюджету і, звичайно, зумовить зростання його дефіциту. Але краще вже зростання дефіциту бюджету, ніж інфляційна гонка. Із двох зол — гіперінфляції і дефіциту бюджету — треба вибрати менше зло. Головне — зупинити гіперінфляцію. Питання стоїть так: хто — кого — або ми задушимо гіперінфляцію, або вона нас.

3. Треба відмінити дотації і не годувати мафію. Потрібно встановити граничні суми бюджетного дотування обмеженого кола товарів. Дотувати слід не виробника, а споживача. Наприклад, потрібно припинити дотацію на молочну продукцію, слід давати компенсаційні виплати тим, хто їх потребує. Без проведення жорсткої фінансової й бюджетної політики зупинити гіперінфляцію неможливо. Йдеться про відміну державних субсидій і зменшення розмірів державного фінансування виробництва, розмірів державних закупок, про законодавче затвердження меж кредитування дефіциту бюджету.

4. Потрібно істотно звузити ножиці заробітної плати між окремими категоріями працівників (наприклад, шахтарів і лікарів чи вчителів). Лібералізація заробітної плати повинна бути пов'язана з колективними та індивідуальними результатами праці, з реальним збільшенням обсягів виробництва.

5. Потрібно сконструювати систему ефективних стимулів до праці через прискорення комерціалізації, приватизації (в зв'язку з чим необхідно розблокувати Закон про приватизацію), земельної реформи, реформи податкової системи в напрямі звільнення її від брутальних фіскальних цілей і посилення стимулювання виробництва й інвестиційної діяльності, через створення сприятливих умов для розвитку підприємництва. Головна проблема поточного моменту — це проблема виробництва, проблема продукування. Ніякі маніпуляції з цінами, заробітною платою, рублями, купонами, гривнею ефекту не дадуть, якщо не запрацюють стимули до праці, до інвестування.

Володимир ЧЕРНЯК,
доктор економічних наук, професор, член Державної думи.

НАГАДАЄ ГАЙ ПРО МАТІР

Національний екологічний центр України спільно з Комісією Верховної Ради з питань екології та національного природокористування за участю міжнародного екологічного руху «Глобал Риліф» (США) та при підтримці Народного Руху України започаткували довгострокову програму «Зелений німб України», що ставить за мету збереження та відтворення традицій культури і природи. Згідно з цією програмою посаджено дерева біля пам'ятника Шевченку у Вашингтоні та на вулиці Вишгородській у Києві, де мешкав Кобзар. У закладенні гаю у Києві взяли участь Голова Верховної Ради України І. Плющ і представники «Глобал Риліф» на чолі з віце-президентом Нілом Сампсоном. До речі, гай на Вишгородській, який одержав назву «Наш родовід», народився на честь святкування в Україні Дня Матері.

Прес-центр Верховної Ради

Актуально

Портфелі поділено

Указ про сформування коаліційного уряду після переговорів між керівництвом Таджикистану і лідерами опозиції підписав Президент Набієв. Учора відбулося перше засідання новоствореного уряду. Вісім із 24 міністерських портфелів отримали представники опозиції.

Ми ж одного кореня

Зустріч на найвищому рівні представників Туркменистану, Узбекистану, Киргизстану і Казахстану, а також Туреччини, Ірану й Пакистану закінчилася у Ашхабаді. Підписано спільну декларацію, що закликає до подальших переговорів щодо укладення угоди про регіональну економічну співпрацю. Вирішено збудувати газопровід для постачання туркменського газу до Європи, залізничної мережі, яка сполучатиме ключові центри регіону, та поліпшення інших шляхів сполучення. Обговорено також події у Таджикистані, Афганістані, Боснії й Герцеговині.

Штурмують місто

Азербайджанські сили продовжують атакувати захоплене напередодні вірменськими формуваннями місто Шушу. Як повідомили офіційні представники у Баку, нині точаться запеклі бої у самому місті та його околицях. Тим часом Вірменія заявила, що азербайджанці підбили літак з пораненими на борту, який летів зі Степанакерта до Єревана. Проте літаку вдалося приземлитися, й ніхто з пасажирів та екіпажу не постраждав.

Без кредитів буде важко

Щоб уникнути кризи у республіці, необхідно більшу частину західної допомоги витратити на закупівлю харчів і товарів першої необхідності, заявив голова Держради Грузії Шеварднадзе. Виступаючи у Тбілісі, він додав, що закордонні кредити життєво необхідні для підтримки грузинської економіки. За словами Шеварднадзе, якщо республіка не закупить принаймні 18 тисяч тонн пшениці, то найближчим часом доведеться запровадити суворе раціонування продовольства.

Не вірте чуткам

Підготовча нарада керівників зовнішньополітичних відомств Білорусі, Росії, України, Узбекистану, Казахстану і Туркменистану у Ташкенті показала, що чутки про швидкий розпад Співдружності перебільшені. Про це заявив по закінченні наради російський міністр закордонних справ Козирєв. Скоріше навпаки, додав він, майбутня зустріч у верхах СНД у столиці Узбекистану буде успішною. На нараді розглядалося близько 30-ти документів, половина з яких стосуються військових питань і охорони кордонів.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Ситуація

РИФИ ФАРВАТЕРУ «СОЮЗДРУКУ»

Від жовтня 1991 року точиться конфлікт з приводу створення на базі Київського об'єднання «Союздрук» орендного підприємства між ВО «Київський поштамт» і Міністерством зв'язку з одного боку і трудовим колективом Агентства — з іншого.

До 14 жовтня минулого року агентство «Союздрук», працюючи на повному госпрозрахунку, було структурною одиницею ВО «Київський поштамт», якому і перераховувались податки та обов'язкові платежі з госпрозрахункового прибутку. У зв'язку з тим, що об'єднання «не відпускало» на оренду трудовий колектив і відмовлялося підписати договір, рішенням виконкому Радянської райради Києва та арбітражним судом міста агентство «Союздрук» було зареєстроване як орендне підприємство. Це сталося у листопаді минулого року, а вже у грудні Міністерство зв'язку України та ВО «Київський поштамт» видають накази про створення підприємства «Пошторг» на базі майна, що належить... орендному підприємству «Агентство «Союздрук». У відповідності до чинного законодавства про оренду, вилучення майна у орендаря дозволяється лише за рішенням арбітражного суду. Проте у задоволенні позову об'єднання арбітражним судом Києва відмовлено. Тоді Мінзв'язку і ВО «Київський поштамт» вирішили ліквідувати орендне підприємство на підставі того, що агентство належить до підприємств зв'язку і на нього поширюються обмеження на оренду. На основі цих документів 14 квітня 1992 року заступник голови арбітражного суду Києва прийняв рішення про розрив договору оренди.

Міністерство зв'язку і ВО «Київський поштамт» приступили до ліквідації орендного підприємства. 5 травня був підписаний наказ про звільнення від обов'язків начальника агентства.

Сьогодні рада підприємства і профспілковий комітет агентства проводять конференцію трудового колективу, на якій розглядатиметься питання щодо проведення страйку співробітників Союздруку Києва.

А. КУЛАКОВСЬКА, заступник начальника,
С. БОРИСОВ, голова профкому,
В. КРАТИК, юрисконсульт агентства «Союздрук».

Реалії

МІСТУ ЛЕВА — МІСЦЕ ЛЕВА

Конфронтаційна «лінія» у взаєминах між обласною та міською Радами і виконкомами для широкого загалу була непомітною. А депутати обох корпусів відчували її повсякчас. На сесіях не раз лунали взаємні «обстріли». Скажімо, Львів давно задихається від нестачі води, тут кепські справи з транспортом. Украй потрібне нове сміттєзвалище, бо деякі підприємства вже нишком вивозять сміття у навколишні ліси. Хто винен? Іван кивав на Петра: винна міська влада, на яку годі вплинути. А Петро кивав на Івана: міськвиконком не може розв'язати самотужки регіональні проблеми.

Одне слово, взаємини структур влади міста й області донедавна були складні. Та є надії на добрі переміни.

Представник Президента С. Давимука, новообраний голова обласної Ради М. Горинь і голова міськвиконкому В. Шпіцер вже порозумілися.

— Я сподіваюся на співробітництво, — сказав на пресконференції у міськвиконкомі Василь Шпіцер.

Ішлося на прес-конференції про житейські проблеми, що хвилюють нині всіх городян. Заступник голови міськвиконкому О. Семків, хоч і не втішив показниками житлового будівництва, однак обнадіяв черговиків несподіваним резервом: у місті виявлено 266 звільнених квартир, що не були зафіксовані жеками, а 274 помешкання зайняті самочинно.

Франківський райвиконком міста, що тримає першість з різних добрих ініціатив, подбав про найбідніших пенсіонерів. Втім, від латання дірок суспільство не стане багатшим. Тож відділ розвитку підприємництва, очолюваний у міськвиконкомі Анатолієм Пилипчуком, всіляко сприяє бізнесменам, спрощує та вдосконалює процедуру реєстрації підприємств. Промовистий факт: у Москві діє реєстраційна палата, де працює 250 чоловік. За три місяці вони зареєстрували 2,5 тисячі підприємств. А шестеро працівників львівського відділу в першому кварталі зареєстрували 522 підприємства.

За даними Міністерства фінансів України, Львів найоперативніше готує документи по спільних підприємствах з іноземними фірмами.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Сенсація

ЖИВИ, СЕРДЕНЬКО!

Хірургам клініки Миколи Амосова не в дивовижу оперувати вроджені пороки серця у дітей, а те, що зробили одномісячному Мишкові Кикотю — в Україні й за її межами називається вищим пілотажем. Протягом восьми годин складної операції хірургові Іллі Ємцю та анестезіологу Андрію Мазуру разом з бригадою реаніматологів вдалося здійснити анатомічну реконструкцію, пов'язану з пересадкою головних магістральних судин, що відходять від серця, і пересадку коронарних артерій. «Попереду у Мишка довге і щасливе життя», — так прокоментувала той операційний день завідуюча реанімаційним відділенням Наталя Воробйова.

Сергій ВУСАТИЙ.

Київ.

Отакої!

БЕНЗИНОВИЙ НОКДАУН

В Ужгороді з'явився бензин для власників індивідуального транспорту, причому — АИ-93. Прочитавши в газетах про нові ціни на пальне у Москві (6 карбованців за літр), жителі міста готові були до подібного і в обласному центрі. Їхні надії зазнали краху: один літр бензину АИ-93 коштує на комерційній заправці 20 купонів.

У нокдауні опинилися насамперед ті, хто змушений купувати бензин для власних потреб. І зовсім не постраждали перекупники, що спеціалізуються на реалізації пального іноземним громадянам. Бо й за нинішньої захмарної ціни це дає подвійний зиск. Хоча і в тих уже з'явилися конкуренти в особі іноземних туристів. Їм теж бензин відпускається за купони.

Черга біля бензоколонок не зменшується.

Микола ГОРВАТ.

Ужгород.

Знак біди

КИЙКІВ І «ЧЕРЕМХИ»!

— вимагають поштарі Полтави, бо нині їхня професія стала небезпечною для здоров'я. Недавно двоє малолітніх хуліганів серед білого дня мало не до смерті побили листоношу 10-го відділення зв'язку, вимагаючи грошей.

Григорій ГРИНЬ.

Полтава.

Фотофакт

НА СТАДІОН ПРИЇХАВ ЯРМ

Напередодні Дня Перемоги на запрошення адміністрації Києва на площу перед Республіканським стадіоном з'їхались сотні вантажівок з обласними номерами, повні різноманітних товарів — і зійшлись продавці з покупцями. За попередніми підсумками, передсвятковий ярмарок, організований обласним управлінням торгівлі за участю облагропрому, облхарчопрому, облспоживспілки, облагротехсервісу, лісгоспзагу, м'ясокомбінатів області та інших виробників продукції, приніс виручку понад 25 мільйонів карбованців.

— Це наш подарунок на свято ... координа... Щербати... подарун... Л... за... м...

С...

Олексан...

В РУКИ — КАР

Цілком серйозно

«Підприємство № 13» — так шифрували його в ділових паперах. Сірий псевдонім, та ще з отим лиховісним № 13, на думку його авторів, мав збивати з пантелику як численних зовнішніх, так і ще численніших внутрішніх ворогів. Забігаючи наперед, скажемо: це робилося досить успішно майже по сьогодні.

Випускало підприємство топографічні карти. Скажете, що ж тут секретного? Кожен з нас, мовляв, вже з першого класу тримав у руках карти.

Я теж так гадав. Але ми з вами помилилися: то були не карти. Судіть самі. З огляду на тодішню тотальну секретність карти дозволялося випускати масштабом не менш як 1:2500000. Тобто: в 1 сантиметрі — 25 кілометрів. Швидше очі повилазять, аніж розгледиш у тому сантиметрику якісь об'єкти, тим паче — стратегічні. Більші карти виготовляли за такою технологією: карту з «базовим» масштабом просто збільшували. Потім наносили позначки — село, висота, озеро чи ще там щось.

Врешті-решт вітри перемін розвіяли димову завісу секретності. Треба було змінювати й вивіску. Замість «Предприятие № 13 Главного управления геодезии и картографии при Совете Министров СССР» написали: «Юго-Западное аэрогеодезическое предприятие». Теж псевдонім. Щоб за отим «Юго-Западом» ніхто не уздрів і тіні України.

І тільки недавно — у квітні — фірма одержала своє ім'я: Українське аерогеодезичне підприємство.

— Зміни відкрили можливості випускати справжні, а не спотворені карти, — розповідає головний редактор підприємства Микола Трюхан. — Не оглядаючись на «секретність», ми видали незвичайну карту Криму: її схема виготовлена за матеріалами багатозональної зйомки з космічного супутника. На ній добре видно прямокутники полів, навіть зволожені «Фрегатами» площі — спектральна зйомка зафіксувала їх червоностями кружальцями. Будь таке вчора — цензура «зарізала» б враз... На трьох аркушах ми випустили карту Київщини, це перша точна карта столичної області. Швидко розійшлися також «Окрестности Киева». Окремо хочу сказати про видання «Лубни. План міста та району». Воно особливе не тільки тим, що в 1 сантиметрі — 150 метрів. Це наша перша карта українською мовою...

Цього року Українське аерогеодезичне підприємство передбачає завершити роботу над серією загальногеографічних карт деяких областей — Донецької, Закарпатської, Львівсь... ших, а т... ми карт... виході «Київ. ... а також забрудн... більних ... На черз... вання м... електро... техніки...

Тепер... вирішу... д... ного і н... печення... подарст...

— М... цювати ... му, — ... Трюхан... замовле... мо зем... ській, ... ській с... роботу ... му райо... коточні... світлод... вимірю... ного м... це деко... швидко... вані» з... нічі пл... вах...

Це м... ром зр... себе ні... вати. Т... ність. ... такі ка...

Ан...

Тільки чорний ринок

РУБЛЬ НЕ ВАЛЮТА, АЛЕ ТАКО

Незважаючи на постійні заяви російського уряду про стабілізацію рубля, курс долара на чорному ринку Києва продовжує зростати. Ціна купівлі сьогодні — 138—140 рублів за «зелений», ціна продажу — 143—145. За купони валюти не продають (звичайно, у співвідношенні 1:1 до рубля), натомість курс купона до російської грошової одиниці продовжує падати. За минулий тиждень він зменшився ще на три копійки, і нині становить 88—91 копійку за купон. Зростання курсів валют не вплинуло на попит, він і далі залишається значно вищим від пропозиції.

Щодо інших вільно конвертованих валют світу, то вони також за останні тижні зміцнили свої позиції. Наприклад, якщо місяць тому австрійські шилінги ... встанов... банком ... тобто ... сьогодн... рублів ...

За п... чорного... надалі ... незначн... купона...

Фотофакт

НА СТАДІОН ПРИЇХАВ ЯРМАРОК

Напередодні Дня Перемоги на запрошення адміністрації Києва на площу перед Республіканським стадіоном з'їхались сотні вантажівок з обласними номерами, повні різноманітних товарів — і зійшлись продавці з покупцями. За попередніми підсумками, передсвятковий ярмарок, організований обласним управлінням торгівлі за участю облагропрому, облхарчопрому, облспоживспілки, облагротехсервісу, лісгоспзагу, м'ясокомбінатів області та інших виробників продукції, приніс виручку понад 25 мільйонів карбованців.

— Це наш подарунок на свято Перемоги, — сказав координатор ярмарку Степан Щербатюк. — І, на щастя, подарунок вийшов на славу. Лю[illegible] залишились за[illegible]олені[illegible]ми.

Сергій МИКОЛАЄВ.

Фото **Олександра КЛИМЕНКА.**

В РУКИ — КАРТИ

Цілком серйозно

«Підприємство № 13» — так шифрували його в ділових паперах. Сірий псевдонім, та ще з отим лиховісним № 13, на думку його авторів, мав збивати з пантелику як численних зовнішніх, так і ще численніших внутрішніх ворогів. Забігаючи наперед, скажемо: це робилося досить успішно майже по сьогодні.

Випускало підприємство топографічні карти. Скажете, що ж тут секретного? Кожен з нас, мовляв, вже з першого класу тримав у руках карти.

Я теж так гадав. Але ми з вами помилялися: то були не карти. Судіть самі. З огляду на тодішню тотальну секретність карти дозволялося випускати масштабом не менш як 1:2500000. Тобто: в 1 сантиметрі — 25 кілометрів. Швидше очі повилазять, аніж розгледиш у тому сантиметрику якісь об'єкти, тим паче — стратегічні. Більші карти виготовляли за такою технологією: карту з «базовим» масштабом просто збільшували. Потім наносили позначки — село, висота, озеро чи ще там щось.

Врешті-решт вітри перемін розвіяли димову завісу секретності. Треба було змінювати й вивіску. Замість «Предприятие № 13 Главного управления геодезии и картографии при Совете Министров СССР» написали: «Юго-Западное аэрогеодезическое предприятие». Теж псевдонім. Щоб за отим «Юго-Западом» ніхто не уздрів і тіні України.

І тільки недавно — у квітні — фірма одержала своє ім'я: Українське аерогеодезичне підприємство.

— Зміни відкрили можливості випускати справжні, а не спотворені карти, — розповідає головний редактор підприємства Микола Трюхан. — Не оглядаючись на «секретність», ми видали незвичайну карту Криму: її схема виготовлена за матеріалами багатозональної зйомки з космічного супутника. На ній добре видно прямокутники полів, навіть зволожені «Фрегатами» площі — спектральна зйомка зафіксувала їх червонястими кружальцями. Будь таке вчора — цензура «зарізала» б ураз... На трьох аркушах ми випустили карту Київщини, це перша точна карта столичної області. Швидко розійшлися також «Окрестности Киева». Окремо хочу сказати про видання «Лубни. План міста та району». Воно особливе не тільки тим, що в 1 сантиметрі — 150 метрів. Це наша перша карта українською мовою...

Цього року Українське аерогеодезичне підприємство передбачає завершити роботу над серією загальногеографічних карт деяких областей — Донецької, Закарпатської, Львівської, Сумської та інших, а також над туристськими картами міст Криму. На виході — «Центр Києва», «Київ. Пам'ятки старовини», а також карти радіаційного забруднення України, автомобільних доріг нашої держави. На черзі — цифрове моделювання місцевості з допомогою електронно-обчислювальної техніки.

Тепер підприємство здатне вирішувати найскладніші завда[illegible] з топограф[illegible]одезичного і картографічного забезпечення потреб народного господарства.

— Ми можемо більше працювати і на земельну реформу, — продовжує Микола Трюхан. — Маємо, зокрема, замовлення — інвентаризуємо землі в Івано-Франківській, Кіровоградській, Сумській областях. Таку саму роботу ведемо в Московському районі Києва. У нас високоточні прилади, зокрема, світлодалекоміри з точністю вимірювання відстаней до одного міліметра. Може, саме це декого відлякує. Адже ми швидко виявляємо «неврахований» землі, а також виробничі площі на підприємствах...

Це минеться. Ми незабаром зрозуміємо, що від самих себе нічого не треба приховувати. Тепер нам потрібна точність. І тут послугують саме такі карти.

Анатолій ЯКОВЕНКО.

Тільки чорний ринок

РУБЛЬ НЕ ВАЛЮТА, АЛЕ ТАКОЖ РОСТЕ

Незважаючи на постійні заяви російського уряду про стабілізацію рубля, курс долара на чорному ринку Києва продовжує зростати. Ціна купівлі сьогодні — 138—140 рублів за «зелений», ціна продажу — 143—145. За купони валюти не продають (звичайно, у співвідношенні 1:1 до рубля), натомість курс купона до російської грошової одиниці продовжує падати. За минулий тиждень він зменшився ще на три копійки, і нині становить 88—91 копійку за купон. Зростання курсів валют не вплинуло на попит, він і далі залишається значно вищим від пропозиції.

Щодо інших вільно конвертованих валют світу, то вони також за останні тижні зміцнили свої позиції. Наприклад, якщо місяць тому австрійські шилінги віддавали за курсом, встановленим Національним банком України ще в лютому тобто 974 рублі за сотню, то сьогодні ціна зросла до 1100 рублів або 1200 купонів.

За прогнозами спеціалістів чорного ринку, курси валют і надалі будуть рости, щоправда незначними темпами, а от курс купона падатиме.

Андрій БОЄЧКО.

Ледь-ледь недавні будівники світлого майбутнього втоpопали, що комунізм і повага до законів — поняття, котрі виключають одне одного (тому й заборонили повсюдно діяльність відповідних партій), як виявилося, що ця аксіома таки вимагає доказів.

Приміром, з'ясувалося, що компартії не тільки свято сповідують фізичний закон збереження матерії, а й керуються ним у повсякденному житті.

Нагадаємо цей закон: якщо щось десь зникає, то згодом неодмінно з'являється в іншому місці. Хоча б і за океаном!

Тож де нині КПРС? В Америці! І це — не жарт. Не буде ж кидати слів на вітер така солідна особа, як національний голова комуністичної партії США Г. Холл, коли заявляє: «Ми вже одержали заяви про прийом трьох чоловік з Радянського Союзу. Вони кажуть, що ми — єдина марксистсько-ленінська партія, яка залишилася».

Отже, якщо справи підуть так і далі, то невдовзі з'являться вашингтонські обкоми, чикагські міськкоми і кемп-девідські райкоми...

Партійне життя

ЗАКОН Є ЗАКОН!

Якби не одне «але». Досить істотне. Про яке добре знають у штаб-квартирі компартії США, але роблять вигляд, наче впритул його не бачать. Йдеться про катастрофічне падіння — ні, не авторитету, адже звідки він візьметься в капіталістичній Америці? — навіть формальної чисельності цієї компартії.

Втім, навіщо кивати на капіталізм, коли тамтешні марксисти-ленінці й самі собі зашкодили. Хто, спитати б, вимагав від керівництва партії фактично солідаризуватися з путчистами в Москві? Навіщо йому було характеризувати «останню» верхівку КПРС як «команду підривників»? Чому лідера «гнаної і голодної» партії возить шофер у новій машині, що змінюється кожні два

Експрес-новини

Бої у Боснії і Герцеговині набувають усе запеклішого характеру. Як заявило командування югославської федеральної армії, танковим з'єднанням і підрозділам десантників вдалося прорватися до центру міста Мостар, що розташоване на півдорозі між Сараєво та Адріатичним узбережжям. Нафтопереробне підприємство у місті Босанскі Брод уже двічі за тиждень зазнало бомбардування.

* * *

У Хельсінкі розпочалася надзвичайна сесія Наради з безпеки і співробітництва в Європі. На ній обговорюють питання щодо тимчасового припинення членства Югославії у цій організації у зв'язку з діями федеральних військ у Боснії і Герцеговині.

* * *

Фахівці в галузі авіації країн НАТО і східноєвропейських держав зустрілися у Брюсселі, щоб обговорити питання координації роботи авіадиспетчерських служб. Зустріч проходить у рамках зусиль НАТО налагодити тісніше співробітництво з країнами, що входили до колишньої Організації Варшавського Договору.

* * *

За повідомленнями з Афганістану, представники тимчасової перехідної ради і лідер фундаменталістського угруповання Ісламської партії Афганістану Хекматіар домовилися продовжити перемир'я. Тривають переговори щодо вимог Хекматіара вивести з Кабула збройні формування, до складу яких входять, зокрема, колишні генерали афганської армії, котрі перейшли на бік моджахедів і допомогли встановити контроль над столицею Афганістану.

* * *

Протягом тижня у столицях чотирьох держав пройдуть багатосторонні переговори по Близькому Сходу. У Вашингтоні розпочалися переговори з питань контролю над озброєннями і безпеки на Близькому Сході, у яких беруть участь делегації з 21 країни. Тим часом у Брюсселі під егідою ЄС відбулися переговори з економічних проблем регіону. Наступні зустрічі пройдуть в Оттаві з проблем біженців, у Відні — нарада з питань водних ресурсів регіону.

* * *

На Філіппінах розпочалися вибори, на яких населення має обрати нового президента країни, депутатів парламенту і представників влади на місцях. Попереду, хоча й з невеликою перевагою серед кандидатів у президенти, йде колишній міністр оборони країни Рамуш, якого підтримує Акіно, котра піде у відставку.

* * *

Міністри закордонних справ країн — членів ЄС обговорили на зустрічі у Брюсселі ряд питань, пов'язаних з подіями в Югославії. ЄС досі не прийняло ніякого рішення щодо визнання нової югославської федерації у складі Сербії і Чорногорії. Невирішене, зокрема, питання визнання незалежності Македонії. Міністри розглянули також бюджет ЄС і обговорили заходи з попередження виїзду в країни третього світу колишніх радянських учених-ядерників.

Казахстанський калейдоскоп

«Аз і Я». Під таким заголовком вийшов в Алма-Аті перший номер міжнародної газети. Її тираж — 25 тисяч. Газета розповсюджуватиметься переважно в державах Середньої Азії, а також в деяких країнах СНД. Засновниками щотижневика стали Кабінет Міністрів Казахстану й Асоціація «Казінпрес». Серед різноманітної інформації першого номера особливу увагу привертає матеріал «Абсурд на рівні реальності», вперше ілюстрований картою ядерних вибухів на території Казахстану з 1966 по 1987 рік.

* * *

Презентація спільного підприємства «Казіталкаракуль» відбулася в Чимкенті, одному з обласних центрів республіки. Партнерами стали: каракулевий завод, який раніше вважався сировинним додатком зарубіж-

Парадокси часу

ВПАЛА ЩЕ О[illegible] «БЕРЛІНСЬКА [illegible]

Латиською це місто зветься Валка, естонською — Валга. І, як це не парадоксально, одночасно воно є адміністративним центром двох районів, розташованих по обидва боки кордонів двох балтійських держав. Кордон проходить по одній з вулиць. Але жителі й гості міста такого «двовладдя» тривалий час не помічали.

Все змінилося за останні півроку, коли Естонія закрила кордон. Першими серйозність цієї акції відчули близько 800 працівників рефрижераторного депо колишньої Прибалтійської, а нині Естонської залізниці, які мешкають у латвійській частині міста. Всі вони, і серед них ті, хто працював у депо ледь не все життя, в одну мить перетворилися на закордонних робітників, позбавлених найелементарніших соціальних та економічних прав.

У лютому питання про їхній статус було врегульоване на вищому рівні. Проте кордон залишався, як кажуть,

Ледь-ледь недавні будівники світлого майбутнього второпали, що комунізм і повага до законів — поняття, котрі виключають одне одного (тому й заборонили повсюдно діяльність відповідних партій), як виявилося, що ця аксіома таки вимагає доказів.

Приміром, з'ясувалося, що компартії не тільки свято сповідують фізичний закон збереження матерії, а й керуються ним у повсякденному житті.

Нагадаємо цей закон: якщо щось десь зникає, то згодом неодмінно з'являється в іншому місці. Хоча б і за океаном!

Тож де нині КПРС? В Америці! І це — не жарт. Не буде ж кидати слів на вітер така солідна особа, як національний голова комуністичної партії США Г. Холл, коли заявляє: «Ми вже одержали заяви про прийом трьох чоловік з Радянського Союзу. Вони кажуть, що ми — єдина марксистсько-ленінська партія, яка залишилася».

Отже, якщо справи підуть так і далі, то невдовзі з'являться вашингтонські обкоми, чикагські міськкоми і кемп-девідські райкоми...

Партійне життя

ЗАКОН Є ЗАКОН!

Якби не одне «але». Досить істотне. Про яке добре знають у штаб-квартирі компартії США, але роблять вигляд, наче впритул його не бачать. Ідеться про катастрофічне падіння — ні, не авторитету, адже звідки він візьметься в капіталістичній Америці? — навіть формальної чисельності цієї компартії.

Втім, навіщо кивати на капіталізм, коли тамтешні марксисти-ленінці й самі собі зашкодили. Хто, спитати б, вимагав від керівництва партії фактично солідаризуватися з путчистами в Москві? Навіщо йому було характеризувати «останню» верхівку КПРС як «команду підривників»? Чому лідера «гнаної і голодної» партії возить шофер у новій машині, що змінюється кожні два роки й обладнана телефоном, який дає доступ до супутникового зв'язку? Хто, нарешті, одержував від радянського керівництва по два мільйони доларів щороку?

Тому й тануть «лави» (які, за різними оцінками, складають від трьох до п'ятнадцяти тисяч) членів компартії США. Причому залишають її ті, на кому вона колись трималася. Мабуть, немає людини старшого покоління, якій не було б відоме ім'я Анджели Девіс — кандидата від компартії на посаду віце-президента США. Так от, «полум'яна Анджела» направила з'їздові партії листа, в якому попередила, що «комуністична партія дедалі швидше втрачатиме життєздатність... якщо побоїться зайнятися суворим самоаналізом, почати докорінну перебудову й демократичне оновлення».

Анджела Девіс вийшла з компартії США. Троє анонімів з СРСР до цієї партії вступили. Чи вигідний американським комуністам такий баланс? Навіть за умов збереження загальної кількості «партійної» матерії...

Стас ПОЛІЩУК.

Власкори повідомляють

Бішкек

У ГОСТІ ДО СУСІДІВ

На 12—16 травня намічено візит до Китайської Народної Республіки державної делегації Киргизстану на чолі з Президентом Аскаром Акаєвим.

Особливо важливе значення киргизька сторона надає виробленню спільних проектів у сфері виробництва продуктів харчування, промислової переробки продукції. Киргизстан має намір запропонувати Китаю поставки рідкоземельних і кольорових металів, спільне освоєння передавання електроенергії в усі райони Китаю.

Для налагодження торговельних зв'язків до Бішкека вже прибув торговий представник КНР.

Але найголовніша мета візиту киргизької делегації — зміцнення дружби між двома народами. Адже довжина кордону республіки з Китаєм становить більш як тисячу кілометрів.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Ташкент

ПРЕСО, ЖИВИ!

100 мільйонів карбованців державної дотації буде виділено пресі Узбекистану згідно з указом Президента республіки. Вже з 1 травня підвищено платню журналістам Узбецької телерадіокомпанії, газет і журналів, а також працівникам системи національного інформаційного агентства в середньому на 50 відсотків. Крім того, збільшено вдвічі ставки гонорарів.

Зульфія РАСУЛІ.

...РОК

...моги, — сказав ...ярмарку Степан ... I, на щастя, ...йшов на славу. ...лись за ...олени-

...МИКОЛАЄВ.

Фото ...КЛИМЕНКА.

...Сумської та ін... над туристськи... міст Криму. На ...Центр Києва», ...тки старовини», ...и радіаційного ...України, автомо... нашої держави. ...цифрове моделю...ості з допомогою ... обчислювальної

...риємство здатне ...айскладніші зав... ограф... одезич... рафічн... забез... б народного гос...

...ємо більше пра... земельну рефор... довжує Микола ...Маємо, зокрема, — інвентаризує... Івано-Франків... градській, Сум...их. Таку саму ...о в Московсько...єва. У нас висо...лади, зокрема, ...іри з точністю ... відстаней до од...ра. Може, саме ...лякує. Адже ми ...ляємо «невраховані» а також вироб...на підприємст...

...ся. Ми незаба...о, що від самих ... треба прихову...ам потрібна точ...ослуговують саме

...ЯКОВЕНКО.

...РОСТЕ

...ли за курсом, ... Національним ...и ще в лютому ...і за сотню, то ... зросла до 1100 ...00 купонів. ...ми спеціалістів ..., курси валют і ...рости, щоправда ...мпами, а от курс ...не

...ій БОЄЧКО.

Експрес-новини

Бої у Боснії і Герцеговині набувають усе запеклішого характеру. Як заявило командування югославської федеральної армії, танковим з'єднанням і підрозділам десантників вдалося прорватися до центру міста Мостар, що розташоване на півдорозі між Сараєво та Адріатичним узбережжям. Нафтопереробне підприємство у місті Босанскі Брод уже двічі за тиждень зазнало бомбардування.

* * *

У Хельсінкі розпочалася надзвичайна сесія Наради з безпеки і співробітництва в Європі. На ній обговорюють питання щодо тимчасового припинення членства Югославії у цій організації у зв'язку з діями федеральних військ у Боснії і Герцеговині.

* * *

Фахівці в галузі авіації країн НАТО і східноєвропейських держав зустрілися у Брюсселі, щоб обговорити питання координації роботи авіадиспетчерських служб. Зустріч проходить у рамках зусиль НАТО налагодити тісніше співробітництво з країнами, що входили до колишньої Організації Варшавського Договору.

* * *

За повідомленнями з Афганістану, представники тимчасової перехідної ради і лідер фундаменталістського угруповання Ісламської партії Афганістану Хекматіар домовилися продовжити перемир'я. Тривають переговори щодо вимог Хекматіара вивести з Кабула збройні формування, до складу яких входять, зокрема, колишні генерали афганської армії, котрі перейшли на бік моджахедів і допомогли встановити контроль над столицею Афганістану.

* * *

Протягом тижня у столицях чотирьох держав пройдуть багатосторонні переговори по Близькому Сходу. У Вашингтоні розпочалися переговори з питань контролю над озброєннями і безпеки на Близькому Сході, у яких беруть участь делегації з 21 країни. Тим часом у Брюсселі під егідою ЄС відбулися переговори з економічних проблем регіону. Наступні зустрічі пройдуть в Оттаві з проблем біженців, у Відні — нарада з питань водних ресурсів регіону.

* * *

На Філіппінах розпочалися вибори, на яких населення має обрати нового президента країни, депутатів парламенту і представників влади на місцях. Попереду, хоча й з невеликою перевагою серед кандидатів у президенти, йде колишній міністр оборони країни Рамуш, якого підтримує Акіно, котра піде у відставку.

* * *

Міністри зокордонних справ країн — членів ЄС обговорили на зустрічі у Брюсселі ряд питань, пов'язаних з подіями в Югославії. ЄС досі не прийняло ніякого рішення щодо визнання нової югославської федерації у складі Сербії і Чорногорії. Невирішене, зокрема, питання визнання незалежності Македонії. Міністри розглянули також бюджет ЄС і обговорили заходи з попередження виїзду в країни третього світу колишніх радянських учених-ядерників.

Казахстанський калейдоскоп

«Аз і Я». Під таким заголовком вийшов в Алма-Аті перший номер міжнародної газети. Її тираж — 25 тисяч. Газета розповсюджуватиметься переважно в державах Середньої Азії, а також в деяких країнах СНД. Засновниками щотижневика стали Кабінет Міністрів Казахстану й Асоціація «Казінпрес». Серед різноманітної інформації першого номера особливу увагу привертає матеріал «Абсурд на рівні реальності», вперше ілюстрований картою ядерних вибухів на території Казахстану з 1966 по 1987 рік.

* * *

Презентація спільного підприємства «Казіталкаракуль» відбулася в Чимкенті, одному з обласних центрів республіки. Партнерами стали: каракулевий завод, який раніше вважався сировинним додатком зарубіжних підприємств, та італійська фірма «Джіза». Більша частина продукції підприємства залишатиметься в республіці.

* * *

Академією став Алма-Атинський архітектурно-будівельний інститут. Значно розшириться перелік спеціальностей, які можуть одержати тут казахстанські зодчі. Майбутнє академії заманливе хоча б ще й тому, що їй надається право видавничої діяльності та власна поліграфічна база.

* * *

Перше в Казахстані вегетаріанське кафе відкриє столичне товариство свідомості Крішни. Тут не продаватимуть м'ясо. А якість вегетаріанських страв гарантується, бо кухарі знають всі хитрощі рослинної кулінарії й пройшли річну практику в крішнаїтському храмі.

Парадокси часу

ВПАЛА ЩЕ ОДНА «БЕРЛІНСЬКА СТІНА»

Латиською це місто зветься Валка, естонською — Валга. І, як це не парадоксально, одночасно воно є адміністративним центром двох районів, розташованих по обидва боки кордонів двох балтійських держав. Кордон проходить по одній з вулиць. Але жителі й гості міста такого «двовладдя» тривалий час не помічали.

Все змінилося за останні півроку, коли Естонія закрила кордон. Першими серйозність цієї акції відчули близько 800 працівників рефрижераторного депо колишньої Прибалтійської, а нині Естонської залізниці, які мешкають у латвійській частині міста. Всі вони, і серед них ті, хто працював у депо ледь не все життя, в одну мить перетворилися на закордонних робітників, позбавлених найелементарніших соціальних та економічних прав.

У лютому питання про їхній статус було врегульоване на вищому рівні. Проте кордон залишався, як кажуть, на замку. Тут, у Валці—Валзі виникла незрима, але досить міцна «Берлінська стіна». Щоб потрапити, для прикладу, до свого приятеля чи родича у Валзі, житель Валки зобов'язаний був купляти у прикордонників разову візу вартістю 25 карбованців. Естонські вартові кордону настільки увійшли у смак цих торговельних операцій, що змушували купувати візи навіть після того, як за взаємною домовленістю було введено спеціальні перепустки, втім, теж не безплатні. Поліція Латвії продавала їх охочим за четвертак кожну, а придбало їх 35 тисяч чоловік.

І ось нарешті прикрі непорозуміння усунені, кордон між Валкою — Валгою знову відкритий. Керівники двох балтійських держав підписали відповідний протокол. Візовий режим замінено контролем документів, які засвідчують особу.

Олександр ЧЕРЕВЧЕНКО.

Рига.

Застереження

Носій СНІДу — донор

Дванадцятого носія вірусу синдрому набутого імунного дефіциту виявлено у Литві, повідомив Литовський центр з профілактики цієї смертельної хвороби. Ним виявився двадцятидворічний житель Вільнюса, і, що найнебезпечніше, він — донор. Встановлено, що чумою XX століття носій заразився через гетеросексуальні зв'язки. Встановлено, що чумою... не донор здав кров у січні цього року. Тоді реакція на СНІД була негативною. Фахівці роблять припущення, що вірус на той час перебував у інкубаційному періоді. На щастя, заражену кров нікому не перелили.

Микола СТАНОВИЧ.

Вільнюс.

Поздоровляємо!

ДЛЯ ТИХ, КОГО ЦІКАВИТЬ УГОРЩИНА

Полку зарубіжних україномовних видань прибуло. Вийшов у світ пробний номер журналу «Угорська хроніка» українською мовою.

Угорська хроніка
ПРОБНИЙ НОМЕР
Угорська модернізація та всесвіт
Угорщина та Україна: дружні та партнерські відносини

Як сказано у зверненні редакції до читача, основна мета видання — знайомити з минулим і, головне, сучасністю Угорської Республіки, її внутрішніми й міжнародними пріоритетами, особливо у розвитку зв'язків із сусідніми країнами. Журнал невеликий за обсягом і виходитиме щоквартально. Тому він не звітуватиме про події, а даватиме загальні пояснення щодо становища в країні, оцінюватиме основні напрями і тенденції розвитку Угорщини.

Виходячи з цього, творчий колектив підготував цікавий пробний номер, в якому читач знайде і загальну політично-історичну довідку про становлення угорської держави, і економічну мозаїку, дізнається про національні й державні свята республіки, познайомиться з відомими угорськими діячами в сфері політики, науки, релігії та культури, одержить іншу інформацію.

У журналі знайшла своє відображення і тема угорсько-українських відносин. Під заголовком «Дружні та партнерські відносини» тут вміщено інтерв'ю з відповідальним працівником міністерства закордонних справ Угорщини І. Монорі, який розмірковує про двосторонні зв'язки у різних сферах, їх перспективи.

Думаю, ініціатива створення цього видання, яке його засновники сподіваються надсилати читачам найближчим часом у рамках двостороннього товарообміну, матиме хороше продовження. Тим більше, що редакція намагатиметься публікувати справді цікаві, високопрофесійні, різнобічні матеріали про Угорщину та її відносини з Україною. До речі, українські автори запрошуються до співробітництва.

Тож поздоровляємо наших колег із вдалим початком і бажаємо успіхів.

Олексій ЄВСІКОВ.

Точка зору

РОЗБРАТ З «ДРУЖБОЮ»

Відомий нафтопровід «Дружба» став об'єктом відомчого розбрату. На керівну роль претендують і рівненці, і львів'яни...

Початок створення складної адміністративної та інженерно-технічної нафтопровідної системи «Дружба» припадає на 60-ті роки, коли треба було зорієнтувати економіку країн Східної Європи на паливно-енергетичні ресурси СРСР і в такий спосіб впливати на політику цих держав. З цією метою нафту залізницею доставляли в Броди, а звідти по трубопроводу Броди — Ужгород вона транспортувалася за кордон. Керували цією роботою кілька десятків спеціалістів зі Львова. Саме звідси й починався нафтопровід «Дружба». Потужні потоки нафти з Татарстану й Тюмені і донині щоденно йдуть за кордон. Але після розпаду «союзу непорушних» неспокійно стало в цьому неосяжному господарстві...

Тож російський уряд розпорядився перенести центр управління нафтопровідним транспортом зі Львова у Брянськ, перебравши таким чином до своїх рук повний контроль над нафтоекспортом.

Україні в умовах паливно-енергетичного шантажу з боку східного сусіда, щоб прискорити реальну економічну незалежність, треба було терміново створити свої управлінські структури по забезпеченню нафтопереробних заводів нафтою, які б, окрім своїх відомчих, захищали і національні інтереси.

На підставі рішення Фонду державного майна України у Львові в жовтні минулого року було створено «Підприємство магістральних нафтопроводів «Дружба», до складу якого на правах структурних підрозділів увійшли Рівненське та Дрогобицьке управління, Львівська центральна база виробничого обслуговування, господарсько-розрахункова будівельна дільниця в Рівному.

Керівники Рівненського управління, порушивши закон, у кращих традиціях «таємної дипломатії» 27 грудня 1991 року добилися визнання своєї «фірми» у Фонді державного майна України як самостійного державного підприємства з далеким прицілом на монопольне право розпоряджатися в Україні вантажопотоками нафти, фондами, фінансами і, чого гріха таїти, задля збереження теплих містечок.

Рівненці через газету («Голос України» від 14 березня 1992 року) ввели в оману громадськість України, стверджуючи, що без їхнього керівництва нафта по Україні помпуватися не буде. А якщо це буде, то це коштуватиме додаткових мільйонів народних грошей, які потрібно витратити на влаштування контори у Львові, яка, до речі, керувала нафтопроводом довжиною близько 8300 кілометрів протягом 30 років.

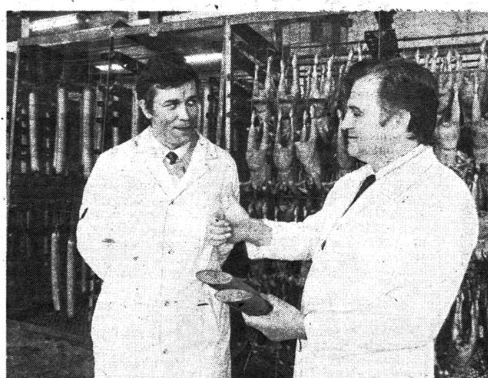
На нараді у Фонді державного майна України 3 лютого цього року було визначено стратегію управління транспортуванням нафти по магістралях України.

Було запропоновано створити у Львові Українське об'єднання для координації роботи підприємств з транспортування нафти (колишніх підрозділів нафтопроводу «Дружба»), адже на території Львівщини розташовано основні діючі об'єкти українського нафтопроводу.

Для транзиту нафти по території України 90 відсотків електроенергії забезпечують системи «Львівенерго», 100 відсотків природного газу — ВО «Львівгаз», 56 відсотків обслуговуючого персоналу працюють на об'єктах Львівської області. У Бродах знаходиться залізнична естакада для наливу нафти в цистерни для Надвірнянського та Дрогобицького нафтопереробних заводів.

Якщо відомства України будуть «перетягувати» ковдру на себе, що заважає створенню єдиного Українського центру управління з транспортування нафти, яке мало б право укладати угоди з іншими державами, то світ належно оцінить такі «забави» і, напевне, нафти не дасть «ні Іван, ні Іран».

Ю. ВУИЧИЧ,
головний енергетик Львівського підприємства магістральних нафтопроводів «Дружба»,
В. ДІДИК,
оператор ЛВДС «Броди»,
Р. КЛИМОНЧУК,
начальник відділу експлуатації нафтопроводів,
Б. ФЕДУШИНСЬКИЙ,
начальник товарно-транспортного відділу та автоматизації,
Т. КУЛЕБА,
головний механік.

«ІНДОСЛАВ» ПОЧИНАЄ...

Опановуючи ринкові відносини, асоціація «Дніпропетровськриба» на існуючих площах відкрила нове виробництво — цех ковбас і копченостей, який став власністю спільного підприємства «Індослав». Серед співзасновників його — інформаційно - комерційний центр Дніпропетровської області, Новомосковська швейна фабрика, конструкторське бюро «Південне» та індійська фірма «Менонекспортхауз».

— Звичайно ж, у цей складний час ми робимо все залежне, щоб дати до столу жителів Придніпров'я рибу і рибопродукти, — сказав, коментуючи цю подію, генеральний директор асоціації Михайло Сохач. — На бартерній основі укладено договори із постачальниками Далекого Сходу, Криму, Прибалтики. Продукції буде не менше, ніж торік.

Пан Гоппі Менон, президент фірми, залишився задоволеним першим практичним результатом спільної діяльності.

На знімку: начальник цеху ковбас і м'ясних копченостей Андрій Бабінцов (ліворуч) і генеральний директор асоціації Михайло Сохач.

Фото Анатолія КРАСНОЖОНА.

Міністр фінансів вірить у гривню. Публічно.

На прес-конференції для українських та зарубіжних журналістів міністр фінансів України Георгій П'ятаченко повідомив, що програма економічних реформ, яка розроблена Кабінетом Міністрів, подана на розгляд експертам МВФ. «Майже всі з 22-х директорів МВФ» схвалили програму «в основному» і висловилися за те, щоб Україну прийняти до Міжнародного валютного фонду. Г. П'ятаченко пояснив, що для України встановлено вступний внесок — приблизно 900 мільйонів доларів США. Сума ця вноситься не вся — лише 22,7 відсотків або 181 мільйон доларів. Під них нам нададуть безпроцентну позичку, термін повернення якої — десятки років. Решту — приблизно 719 мільйонів доларів — зарезервує Національний банк.

Далі міністр повідомив, що МВФ не субсидує структурні зміни в економіці — цільові програми з агропромислового комплексу, транспорту, зв'язку тощо — цим займається інша структура — Міжнародний банк реконструкції і розвитку (Світовий банк).

Засумнівалися журналісти щодо того, чи вистачить грошей для виплат зарплат і пенсій, мінімум яких істотно підняли депутати (відповідно 900 і 800 карбованців). Міністр заявив: для цього необхідно викроїти додатково 150—160 мільярдів. 136 з них майже в кишені. За рахунок чого? За рахунок зменшення пільг.

Оптимізм міністра стосовно майбутнього національної валюти порадував: «Національна валюта буде з самого її введення конвертованою». Остудив дещо запал міністра його радник у ранзі заступника — канадський професор О. Гаврилишин: потрібні нам стабілізаційні півтора мільярда доларів поки що тільки обіцяють — так само як аналогічний кредит Росії (шість мільярдів)...

Національна валюта може бути введена не раніше початку наступного року — такі висновки з простеньких розрахунків зробив один з колег. Міністр з розрахунками погодився. І завершив пресконференцію на оптимістичній ноті: ми мусимо вийти з цієї складної ситуації. Але не поставити і п'яти гривень проти долара, що так воно і станеться.

Костянтин ПАРИШКУРА.

Бізнес

Важлива перемога «Інтера» в Німеччині,

ПРО ЯКУ ВАРТО ЗНАТИ В УКРАЇНІ

— Нещодавно на базі нашої фірми «Інтеркомп'ютер» ми створили концерн зі спеціалізованими філіями в Києві, Дніпропетровську, Ялті, — розповідає заступник директора М. Арбузов. — Скажімо, в столиці працює дуже сильна група математиків під керівництвом кандидата наук В. Пономаренка, яка займається питаннями екології, чорнобильською проблемою. Минулого року їх програмний продукт придбала відома всім організація МАГАТЕ. Це безумовний успіх «Інтеркомп'ютера».

У розмові з донецькими спеціалістами, часто лунає: виробили програмний продукт, запропонували, продали продукт. Так: саме продукт, а не програму. Що ж то за визначення таке і з чим, як то кажуть, його їдять?

З'ясовується, що між цими двома поняттями — величезна дистанція, яку більшості вітчизняних бізнесменів сьогодні ще важко уявити. В «Інтеркомп'ютері» це зрозуміли чи не першими серед колег. Тут випускають лише продукт! А це не тільки відмінна якість програми, а й бездоганна за світовими стандартами документація на неї, сучасна упаковка, широка реклама. Це — врешті-решт — марка фірми! І тут свою помітну роль відіграє закордонна філія концерну, що розташована в німецькому місті Оффербах. Її діяльність саме і спрямована на рекламу та продаж продукції українських партнерів. Слід зауважити, що прорватися на німецький ринок збуту дуже і дуже важко, особливо з колишнього соціалістичного Сходу. Програмні продукти, зроблені міжнародною мовою — англійською, тут не котируються, бо німці перш за все визнають свою рідну культуру і мову. І все ж два роки тому український «Інтеркомп'ютер» знайшов нішу на тутешньому ринку. Виходили з того, що в цій країні понад два мільйони комп'ютерів знаходяться у сім'ях. Тож поставили за мету: зробити все можливе, щоби німецький покупець придбав саме український продукт (звичайно ж — німецькою мовою), щоб кожний власник персонального комп'ютера придбав товар, запропонований йому «Інтеркомп'ютером». І шлях до комерційного успіху було відкрито. Правильність вибору наших земляків підтвердили й результати виставки в Ганновері, яка займає особливе місце в світовій високоякісній технології, є орієнтиром і центром інформації для експертів і керівників фірм з усіх провідних країн. На виставці ЦеБІТ-92, що стала четвертою в історії «Інтеркомп'ютера», був представлений весь спектр апаратури і програмного забезпечення з інформації та комунікації.

Цього разу «Інтеркомп'ютер» виставив зовсім нові програмні продукти, створені минулого року. Це перш за все програми знань «Людина», «Турист», «Акваріум», «Автомобіль», «Атлас», «Історія», «Хімія». Кожний продукт цієї серії — графічна демонстраційно-навчальна система, яка дає можливість отримати знання з різних галузей з допомогою захоплюючих подорожей по об'єкту знань, перебуваючи за персональним комп'ютером.

Участь «Інтеркомп'ютера» у виставці стала значною подією. Уже третього дня місцева телевізія показала на всю Німеччину програму про експозицію української фірми. Кращої реклами не придумати! Ще до закриття виставки на адресу «Інтеркомп'ютера» надійшли десятки тисяч замовлень. Фірма впевнено виходить на ринок Західної Європи, в перспективі має намір відкрити себе Америці.

Тож порадіймо разом з «Інтеркомп'ютером» за його гучні успіхи за кордоном України. Але при цьому поцікавимося: які надбання і плани на вітчизняному ринку?

— На замовлення медичних установ Донецька, Запоріжжя, Сум ми підготували великі програмні комплекси «Автоматизація поліклінік і стаціонарів», наші програмні продукти вже придбали донецьке підприємство «Контур» та Зуївський електромеханічний завод, — відповідає керівник програмної служби «Інтеркомп'ютера» Ю. Вайман. — Для нас не існує проблеми перекласти таку продукцію українською мовою, як і згадані вище програми знань, що користуються широким попитом у Німеччині. Ось тільки чи будуть їх купувати на вітчизняному ринку, адже персональних комп'ютерів, як, до речі, і валюти, в Україні — обмаль. Тож і залишається орієнтуватися сьогодні здебільшого на західний ринок...

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Донецьк.

КОМУНІЗМ В ОКРЕМО ВЗЯТОМУ...

Кілька днів гули і Нова Пустоварівка, і Тхорівка: чули, київське начальство німцям колгоспну землю віддає? Та й, кажуть, своїх уже не допускатимуть в поле, лише чужинців. Виходить, що й без роботи люди на бригаді залишаться, бо куди їм подітися з віддаленого від центральної садиби села?

Трохи втихомирилися, коли і на сесії сільської Ради, і на колгоспних зборах людям роз'яснили, що й до чого. А суть проста: київське акціонерне товариство «Укоінвест», одним із співзасновників якого є облагропром, створює на базі колгоспу імені Ватутіна спільне українсько-німецьке підприємство — агрофірму «Інтерагро — Сквира». Для цього новоявлені фірмачі взяли в оренду 1200 гектарів орної землі, яку до цього обробляли бригади сіл Тхорівки та Нової Пустоварівки.

Ще один співзасновник, але вже з німецької сторони — фірма «Пфафандорф», внісши свою частку — три мільйони марок, на 2,5 мільйона зобов'язується закупити сільськогосподарську техніку, обладнання, запасні частини, гербіциди, словом, усе необхідне, щоб сіяти, обробляти, збирати, а пізніше й переробляти вирощене і вигодуване. Досвід у німецьких партнерів у цій справі є, бо мають вони подібні підприємства в США, Канаді, Франції, Кувейті, Саудівській Аравії.

Причому фірма зобов'язується протягом п'яти років не вивозити прибуток з України, а вкладати його у розвиток виробництва. Тобто, пускати гроші не лише на впровадження прогресивних техніки і технологій, а й на створення переробної промисловості тут таки, у Тхорівці. Щоб продавати на ринку огірки, помідори, кабачки, горошок та іншу городину і в натуральному вигляді, і в консервованому. А ще — ковбаси, шинки, окости і все, що можна виготовити з м'яса.

Таку фантастичну картину намалювали сільським дядькам і тіткам, які хоч і не дуже йняли віри, але трохи заспокоїлися: коли те буде...

Але «те» не забарилося. Спочатку до села прибули новісінькі, ще в заводській упаковці літучка-автомайстерня з газо- й електрозваркою, верстатом, точильнею та іншим добром, американські трактори, а за ними — сівалки, різноманітні агрегати, які, здається, викликали нову хвилю занепокоєності, а то й відвертого протесту, мовляв, не хочемо ми німців — і край.

А замислитися було над чим. Якщо, скажімо, вітчизняний трактор Т-150, «з'їдаючи» 300 літрів солярки, обробляє 10 гектарів землі, то його американський «брат» на 15 гектарів витрачає 250 літрів. Та й ширина захвату плуга в останнього вдвічі більша — під три метри. Про сівалки й говорити нічого: до трактора причіпляють агрегат, який одночасно боронує, культивує і коткує. Тобто після оранки механізатор виходить у поле ще тільки двічі — коли сіє і коли збирає.

Тож сільські трактористи дуже швидко зметикували, що й до чого: їх дванадцятеро, а на такій техніці і для трьох роботи не завал. Та ще й Клаус з Хайнцем — німецькі механік і механізатор, не добираючи дипломатичних реверансів, хоч і не вживали ані українських, ані російських зворотів, але дуже популярно і, що найголовніше, зрозуміло пояснили: прийшов на роботу напідпитку — вег, геть по-нашому, «скрутив шию» приладу — вег, в зашмарованій робі до електронних приладів і в герметичну кабіну з кондиціонером завалився — теж вег. І подібних «вег» набралося чимало. Хоч і зрозуміло, та й у німців, як з'ясувалося, такі ж порепані руки, а образливо: як це, щоб в обід та не перехилити склянку?

Та, здається, цей конфлікт міжнародного рівня вдалося розв'язати мирним шляхом. Насамперед, тхорівці переконалися, що їхні напарники вміють працювати не гірше, ніж вони, а стараються, це точно, як ніхто з них, бо приїхали на Київщину заробляти гроші. Тому терпляче вчаться жити в незвичних для них умовах — без гарячої води в крані, супермаркетів, без банів будь-якої пори і обов'язкового німецького пива. Та чи не найнезвичайніші для них деякі традиції колективного господарювання.

Ну, скажімо, чому надовго не можна залишати каністру з-під палива, яка нікому не потрібна, бо порожня? Або — навіщо відгвинчувати скло від фари, яке однак ніде не застосуєш? І ще багато інших дрібниць, які вони аж ніяк не можуть збагнути.

А от своєрідним буфером між тими й іншими виступає виконавчий директор фірми «Інтерагро — Сквира» Олександр Сологуб. Корінний житель району, агроном за фахом. Хвацько кермуючи службовою «Нивою» польовими дорогами, він показує своє хазяйство.

— Оце бачите поле. Тут кукурудза росла. Якби нашим трактором виорали — все стирчало б. А так рівнесенько...

Олександр Михайлович, якого через зовсім молодий вік якось не з руки так солідно величати, явно радіє з цієї обставини. Здається, йому вся ця затія з фірмою страшенно до вподоби. Того ж бо, як про живу істоту розповідає він про механізм цього діла.

— З цією технікою нам стільки працівників не потрібно. Але хіба вони винні, що випала їм доля жити в неперспективному селі і що мали вони радянський трактор, а не американський? Тому й вирішено на тисячі гектарів вирощувати зернові, а на 25-и — овочі, з тим, щоб і переробляти їх. Тоді й робота всім знайдеться. То, може, й Тхорівка наша оклигає.

І початок зробили: 100 тисяч виділила агрофірма на спорудження доріг, щоб село не купалося в баюрах. Зараз з польовими роботами справилися. Перший раз, скажу вам, жінок не ставили на сівалки до протруєного зерна — там же автоматика діє! Та щоб не задурно платню давати — сільське кладовище впорядкували. Платили, як за роботу в полі. Треба й таке діло зробити. А вже потім, як у нас все закрутиться, то всі при ділі будуть. Думаю, що й інтерес з'явиться, бо ж зарплата в нас зараз на чверть більше, ніж у інших.

Собівартість нижча, бо маємо хорошу технологію: хто таке бачив, щоб при вирощуванні кукурудзи на зерно люди в поле виходили тільки двічі — посіяти і зібрати? А буряки — невже жінкам не доведеться з сапками горбитися? І я не бачив, то й мене трохи острах бере, чи це буде так...

І справді, як повірити? Але ж, виявляється, всі ці фантазії у нього просто таки на очах здійснюються. Виявляється, що з такою кількістю роботи, на яку в колгоспі посадили б 12 управлінців, Олександр Михайлович справляється сам. Правда, є у нього в штаті бухгалтер. І, здається, починає розуміти, чому керівники господарств нарікають на нестачу робочих рук...

Чи не правда, вам теж здається нереальною ця мрія Олександра Михайловича бачити своє невеличке село газифікованим, з водопроводом, з добротними дорогами і кафе, куди б за екзотикою приїжджали кияни? Та чом би й ні, коли уявити, що урожай зернових на тхорівському чорноземі якщо не подвоїться, то значно зросте, а фірма «Інтерагро — Сквира» доб'ється поставленої мети — досягти замкнутого виробничого циклу: вирощування — переробка — реалізація?

— Цілком реальний варіант, — підтвердив генеральний директор «Укоінвесту» заступник голови Київського облагропрому Анатолій Капустін. — Адже прибутки плануємо одержувати чималі. І не тільки від обробітку землі. Ми вже нині здаємо в оренду техніку. Плануємо відкрити майстерню по відновленню кормозбиральних комбайнів Є-280 і Є-282, яких в області понад 700. У Сквирі спорудимо готель, відкриємо магазин німецьких товарів, пивницю. Та мало що можна зробити, якщо господарювати з головою. Головне, що ми вже почали цю справу. І почали добре — відсіялися, іншим допомогли.

...Перечитала, і подумала: трохи схоже на... комунізм в окремо взятому селі. А втім, яка різниця як це називається?

Валентина ПИСАНСЬКА.

Тхорівка Київської області.

Млин агроновин

Жителів села Спас Вижницького району не треба зайвий раз агітувати за продаж державі молока. Вони охоче здають його, одержуючи взамін від сільради промислові товари — бензопилки, пральні машини, електросепаратори, міксери, велосипеди, газові балони, телевізори, пилососи.

* * *

Економіка колгоспу «Буковинський» Хотинського району тримається на підсобних промислах. Тут здійснюють випалювання високосортного вапна, гнуть ободи коліс для підвід, виготовляють деревне вугілля, вирощують кокони шовкопрядів. Торік від цих галузей одержано понад мільйон карбованців доходу.

* * *

У колгоспі «Маяк» Сокирянського району пішли на збільшення натуральної оплати своїм трудівникам. Механізатори за участь у жнивах одержуватимуть п'ятнадцять процентів зерна від валового збору. Чотири центнери виділятимуться їм безкоштовно, за умови якісного виконання доручених завдань.

* * *

Новоселицький район повністю перейшов на використання гібридів кукурудзи молдовської селекції. Допомагають їх впроваджувати автори новостворених сортів, науковці виробничого об'єднання «Порумбень» із сусідньої Молдови. Буковинці теж не залишилися в боргу — навчають своїх партнерів технологій вирощування цукрових буряків.

* * *

Ділові стосунки налагодили віднедавна колгосп «Прикордонник» Глибоцького району та кооператив «Богданія» Сучавського повіту Румунії. Буковинці допомогли сусідам у весняній оранці та сівбі зернових культур, румунські хлібороби виділили їм за це насіння картоплі та гербіциди.

* * *

У селі Коболчин Сокирянського району почали виготовляти чорнолощену кераміку, секрет якої був донедавна втрачений. Вироби оптом розпродаються в художніх салонах Києва, користуються широким попитом серед зарубіжних туристів.

Василь БАБУХ, власний кореспондент «Голосу України».

Чернівецька область.

Дводомне життя

Точка зору

УСІМ нам здоровий глузд підказує, що вимираючі колгоспи та плекані фермери (коли вони ще стануть на ноги?) народ не нагодують. Останні дядьки, діди та бабусі, які ще так-сяк виконують кінно-ручну роботу по селах, за кілька років полишать суспільну працю і тоді, мабуть, все-таки буде «біда», якщо сьогодні балачки про пріоритет села не перетворяться в конкретні справи. Надії на сільську молодь, котра ще подекуди зосталася в колгоспах біля сільськогосподарської техніки, немає жодної. І колгоспники з них слабенькі, і фермери будуть нікудишні (зможуть хіба що одиниці).

Під час загулів у них і скотина здохне, як це сталося в радгоспі «Комсомольський», що на Полтавщині, бо горе-хазяї кілька місяців не випускали бичків з кошар і водою не напували. За віщо такі муки скотині безсловесній?

Щоб дізнатися, як добра половина городян годується, треба було б аграрним тузам з президентською раттю в кінці тижня проїхати електричками, завітати на приміські авто- й річкові вокзали і постояти на виїздах з Києва, Полтави, Чернігова, Кривого Рогу, Дніпропетровська та інших промислових міст. То побачили б, яка сила-силенна людей пливе з міста в село до батьків, до родинів або просто на малу батьківщину, де ще не відібрали родинну садибу.

Симптоматично, що навіть один із стовпів псевдокомуністичної ідеології на початку 80-х років зневірився у спроможності колгоспно-примусової системи забезпечити добробут людей. Я на власні вуха чув, як перший секретар Полтавського обкому компартії, Федір Моргун волав до голів колгоспів по гучномовцю: мовляв, бачите, що тягнуть з поля якесь збіжжя, або перекопують бурякове поле, або збирають рештки соняшників чи кукурудзиння, то відверніться — нехай годують живність, буде щось на столі.

Соціологія іменує людей, що відокремились від сільського устрою, але ще не стали дійсними городянами, маргіналами. Маргінальні прошарки спонтанно поповнюють люмпен-пролетаріат та злочинний світ. Зовсім не потрібно всіх недавніх виходців із села швидко перетворювати в заможних городян. Міста і так перенасичені зайвою робочою силою. Мова про те, щоб уже цієї весни надати можливість усім, кому сниться батьківське подвір'я, стати його юридичним господарем без побоювань, що черговий Шариков із «совдепівською» печаткою через місяць не відніме батьківську садибу.

Здебільшого одговірки сільських власників недостатньою площею пасовищ та іншим — просто брехня. Виярки, перелiски та толоки без культурно-технічної обробки десятиліттями зостаються безплідними. Немає сумніву, що сільська номенклатура й надалі буде піднімати гвалт на всю Європу. Як це так? Віддавати землю для садиб усяким пройдисвітам, які не будуть їй коритися, благати, стоячи на колінах, щоб дали або ясновельможно дозволили?

Україна має можливість швидко відтворити у себе дводомну модель життя зі своїми національними особливостями, яка довела життєздатність і в США, і в Японії. Тільки якщо в США вілли, як правило, слугують для відпочинку, то в Японії кожна друга сім'я майже половину доходу одержує з маленьких позаміських земельних ділянок, успадкованих від батьків. І це престижно. Дводомна модель у багатьох містах вже вирішує житлову проблему. Здебільшого батьки похилого віку переселяються в позаміську садибу, залишаючи дітям міські квартири. А український народ не менш працьовитий, ніж японський.

Ймовірно, що будівельний бум, викликаний масовим будівництвом індивідуального житла, фермерських садиб та дач, стане першим каталізатором ділової активності. Нагальна потреба в різних будівельних матеріалах примусить ділові кола так чи інакше налагодити їх виробництво в зростаючих масштабах, щоб задовольнити величезний попит.

На мій погляд, державі треба ощадливо дотувати виробництво агропродукції. Було б значно краще, якби податки, що ми сплачуємо, переважно спрямовувалися на створення соціальної інфраструктури села, тобто будівництва шляхів, електромереж, шкіл, лікарень, пошт, на кредитування індивідуального житлового будівництва та інше.

Віталій СЕМАКОВ, економіст.

Комсомольськ Полтавської області.

ЧИ ЇЛИ «БАТЬКИ» КИСЛИЦІ, ЯКЩО У НАРОДУ ОСКОМА?

«Антона» взяли наприкінці минулого року при виїзді з Миколаєва на Одесу.

Ситуація, як у відомому вірші Некрасова: раз якось у зимну, зимовую пору.., бачать, піднімається неквапом вгору конячка.., точніше, «жигуль» - «дев'ятка» з причепом, завантаженим вщерть.

«Мужичка» за кермом, як і годиться, запитують:

— Звідки дефіцитик?

— Із бази, звісно..,— відказує басом,— «батьки», розумієш, «відрубують», а я відвожу...

А оскільки помінялася тяглова сила, то й вантаж — також. У причепі й багажнику «жигуля» виявився аж ніяк не хмиз, а дещо солідніше — холодильники «Мінськ» та «Сандай» (Корея), облицювальна плитка, понад півтора десятка фотоапаратів, біноклів, підзорних труб, столові сервізи й інший дефіцит на 10 тисяч карбованців за тодішніми цінами.

«Возієві Антоші», як і некрасовському «мужичкові з нігтик», кривити душею було нічого (не вкрав же, товар оплачений) та й ніяк. Миколаївські обласні бази — універсальна торговельна та «Облкоопспілсгосторг» — на такій же видноті в області, як і отой ліс у вже згаданому вірші. Не скажеш же, що в магазинах товар прикупив, коли там його стільки ж, як на долоні волосся.

Не виходило «крутити» і щодо тих, хто. «відрубував» дефіцит від громадського шматка, бо, як і в тому вірші, це міг здужати лише батько. А хто «батьки» обох баз — і двієчникові молодших класів відомо.

На цьому поезія життя на широку ногу для декого закінчувалася, починалася кримінальна проза.

Та от диво — лишень для декого. Хоч «возій Антоша», він же шанувальник закордонних вояжів Антон Антонович (триває слідство, а тому прізвища, ім'я та по батькові деяких «героїв» скорочено чи змінено), зізнався правоохоронцям, що товар брав з обох

Ситуація

баз за розпорядженнями їхніх директорів.

Василь Степанович Чаленко, директор бази «Облкоопспілсгосторг», від почутого обурливо пополотнів, мовляв, за 15 років директорування він не давав жодної такої негарної вказівки, такого, люди добрі, навіть близько не могло бути. Його колега з сусідньої бази Іван Федотович (назвемо його так) просидів у кріслі всього 9 років, отже, ймовірність надходження його «негарних вказівок», за логікою, взагалі зменшувалася, і він обурювався так само вперто.

Аякже ж, шановані-бо в області та за її межами, наприклад, в Одесі,- люди. Всякий, хто хоч на грам розуміється не тільки в теорії, а й в практиці радянської дійсності, вважав би за честь потиснути їхні благородні правиці чи хоча б на віддалі зняти капелюха. Само собою...

І коли б не нинішні «нерівні» часи та не ці непіддатливі хлопці з Міжрегіонального управління по боротьбі з організованою злочинністю МВС України, то, очевидно, слідом за директорами взялися б обурюватися і ті самі їхні «свої» люди.

Та тут Іван Федотович опинився під вартою і вирішив (дослівно) «покаятися, щоб підвів у цілому систему споживкооперації». У заяві (явка з повинною) прокуророві області Іван Федотович «розслабився». Так і так, пише, було: «У 1990 році до мене в кабінет прийшла людина, представилась Антоном Антоновичем, працівником органів Одеси... Просив допомогти придбати подарунок для жінки...

Востаннє приїхав у грудні і каже, що збирається в турпоїздку до Греції, Італії, може взяти мене з дружиною. Вручив бланки анкет для турпоїздки.., сказав, що як сувеніри потрібні фотоапарати, бінокли, підзорні труби,..».

Слідчі Міжрегіонального управління смикнули за ниточку, і закрутився клубочок... У 1989 році на базу Івана Федотовича надійшло вісім кузовів першої комплектності до «Москвича-2141». З бази вони «пішли» «своїм людям» — водієві директора, товарознавцю, головному бухгалтеру, директору одного з АТП, мотоцикл «Дніпро-11» — братові директора бази, який мешкає в Київській області.

І що далі в ліс, тим більше... лівого дефіциту.

Свідком може бути ціла область. Скажіть, хто і де бачив торік-позаторік у миколаївських магазинах кімнатні стінки «Корунд», набори меблів «Жоржина», «Крін», «Топаз», «Андра», «Арніка», «Сальвія», спальні «Людвіг», «Еліца»..., корейські холодильники «Сандай»? А хто хоч чув такі назви?

Разом з тим ті самі «свої люди» письмово свідчать слідчим, що такі речі вони брали з обох баз. Хоча майже всім відомо, що база — не магазин, продавати товар не має права. Для тих же, хто на цю «незначну деталь», просто кажучи, начхав (для керівництва баз насамперед), видано Закон України від 21 червня 1991 року «Про захист споживчого ринку України».

Для непосвячених, хто ніяк не може второпати, як же з баз ці самі дефіцити перекочовують до квартир «своїх людей», якщо на базі навіть продавців не передбачено, слідчі підказують, що це простіше простого. Приїздить, скажімо, завідуюча миколаївським чи там якимось сільським магазином на базу за імпортною стінкою або корейським холодильником, а їй замість товару — папірці в руки, тобто накладні та гроші. Мовляв, вважатимемо, голубко, що ти в поті чола доставляла цей самий дефіцит до свого магазину, там нервувалася, продавала...

Цією інформацією поки що можна було б обмежитися — до закінчення слідства та суду. Але ж у тому-то й заковика, що слідство поки ведуть тільки щодо директора однієї з баз — універсальної. А їх, шанованих, перед ким декому за честь було зняти капелюха і т. ін., є два, і саме на двох вказував «возій Антоша».

Працівники Міжрегіонального управління по боротьбі з організованою злочинністю хвилюються: «Немає ж партійних органів, хоронимо начебто «телефонне право», а деякі «великі люди» із старої гвардії й досі недосяжні для правоохоронних органів. На цей раз покровительствує депутатський мандат».

Слідчий Василь Марков, який веде справу, розповідає: «У нас є свідчення, що В. Чаленко зловживав своїм службовим становищем багато більше, аніж його колега Іван Федотович. Але за парадоксом нашої дійсності на казенний харч під варту посаджено Івана Федотовича та старшого товарознавця бази, де директор В. Чаленко, а сам Василь Степанович підлатує здоров'я в колишньому номенклатурному «Ліксанупрі», або ж у колі сім'ї вдома. Бо В. Чаленко — народний обранець. І сесія міськради, незважаючи на те, що прокурор області у своєму поданні на її ім'я назвав не один і не два факти зловживань Василя Степановича із зазначенням імен свідків та інших доказів і що депутатська комісія з законності подання прокурора підтримала, згоди на притягнення його до кримінальної відповідальності не дала. Аргумент? Заслуга В. Чаленка «перед Союзом» (так і сказано), підірване здоров'я («Я до суду не доживу» — на сесії хапався за груди Василь Степанович). Декотрим депутатам, членам комісії з питань торгівлі, після розмови з В. Чаленком наведені прокурором факти здалися... неоднозначними, а деякі обранці навіть зазначили, що стаття, під яку підпадають діяння директора бази, з часом... відживе, бо все в житті змінюється. Отакої! І хоч переважна більшість присутніх на сесії народних обранців проголосувала за те, щоб віддати колегу в руки правосуддя, рішення не було прийнято (за законом треба набрати понад 50 відсотків голосів від загальної кількості обраних депутатів, а їх у залі стільки не виявилося).

Тим часом у Миколаєві й області ця історія обростає новими «деталями» й чутками. На чужого рота не навісиш ворота. Уже кажуть, буцімто Василь Степанович на сесії попередив депутатів, що коли дадуть дозвіл на його притягнення, він «здасть» усіх, хто в нього «отоварювався».

Таких слів у стенографічному звіті сесії я не знайшов. Можливо, на ці розмови декого наштовхнули ось такі діалоги? Подаємо фрагменти з звіту:

«Депутат В. Григоренко (звертаючись до В. Чаленка).

— Чи не могли б ви назвати прізвища керівних працівників міста, області, яким відмовилися видати товар?

Ю. Сандюк, головуючий:

— Це запитання на грані слідчого...

Голос із залу:

— Це таємниця слідства, ні в якому разі не відповідайте...

Депутат Ю. Силачі, працівник правоохоронних органів:

— Я розмовляв із слідчим, знайомився з документами. Серед клієнтів, які запускали руку в «годівничку», є відомі в місті й області прізвища, на великий жаль — і депутатів міськради, зокрема членів комісії з питань торгівлі...».

«Депутат А. Кучеров, член постійної Комісії з питань торгівлі:

— Нам подається так, що в усьому винний тов. Чаленко (голоси з місць: саме він, такі, як він...).

Цікаво, кажучи між нами, чи пропрацював би хтось з нас, депутатів, хоч один день на посаді т. Чаленка, якби ні на йоту, ні на секунду, припустимо, не перевищував своїх повноважень (гамір в залі). Чого ви смієтесь?..».

Тут і справді не до сміху. Насамперед самим депутатам, які тоді вочевидь знали, що на запитання «Винен чи не винен?» можуть відповісти лише слідство й суд, як згодом дізналися й про те, що Представник Президента в області А. Кінах, ознайомившись із ситуацією, надіслав на їхню адресу звернення з проханням таки дати згоду на розгляд справи правоохоронними органами.

А як самому Василеві Степановичу? Скільки нервів за цей час чекання зіпсовано, скільки думок передумано. Ми розмовляли з ним довго і темпераментно. Василь Степанович категорично заперечував все, що офіційно й неофіційно кажуть про нього поганого.

Коли ж на додачу до цього Василь Степанович при мені ковтав таблетки, хапався за серце, чисто по-людськи хотілося милосердно подати йому кварту води (якби ж не на вулиці бесідували). Бо ж під одним Богом ходимо. Але зараз же уявлялись імпортні меблі, телевізори, холодильники, шпалери (тільки одній знайомій В. Чаленка, як вона пояснила, перепала імпортна німецька кухня, румунська стінка «Міраж», пральна машина, пилосос, сервіз, праска...). Заперечуючи все, в тому числі й нечесність щодо продажу доньці кузова для легковика, приховування на складі ще й «Москвича» (його «жигулем» за дорученням користується донька), Василь Степанович говорив про це так, начебто про кілька банок звичайної «Кільки в томаті». Я уявив своїх наївних знайомих, які колись ночували під магазином, щоб придбати шпалери та щось з меблів для порожньої квартири, і чітко усвідомлював, що боги в нас з Василем Степановичем — різні.

Звичайно, то право кожного — вибирати для молитви різних ідолів. Але Закон хочеться мати один на всіх.

Анатолій БЕНЬ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

P. S. Коли матеріал уже було підготовлено до друку, стало відомо, що позачергова сесія Миколаївської міськради дала дозвіл правоохоронним органам розпочати слідство щодо депутата В. Чаленка. Але крапку в цій історії ставити рано. Зробити це можна лише після завершення суду, якщо, звісно, до нього доведуть справу слідчі органи.

Ветерани

Бажаємо щастя вам!

«Бажаємо щастя вам!» — афіші з такою назвою в цьому році неодноразово кликали хліборобів Шевченківського району Харківської області на концерти до сільських клубів і районного Будинку культури. Селяни з великим інтересом зустрічають майстрів мистецтв і представників творчої молоді Харкова, слухають у їхньому виконанні українські й російські народні пісні, твори класиків національної культури, сучасних авторів, дивляться хореографічні мініатюри, сцени з вистав тощо.

Організовує ці концерти Художнє об'єднання ветеранів імені Леся Курбаса, створене при Харківській обласній організації ветеранів війни і праці. Понад сімдесят відсотків складу об'єднання — майстри мистецтв, діячі культури, які за фахом вийшли на пенсію, але ще мають певний запас творчих сил, щоб щедро ділитися з людьми своїм талантом — художнім словом, зворушливою піснею чи мелодією, неповторними зразками народної творчості.

Художнім об'єднанням за рік існування було влаштовано 13 святкових вечорів для школярів міста, студентське свято «День знань», 27 комерційних концертів на підприємствах, в сільських клубах і будинках культури, 29 благодійних концертів у республіканському госпіталі інвалідів Великої Вітчизняної війни, в інших госпіталях, в будинках і пансіонатах ветеранів.

Нерідко нам радять: треба займатися комерцією, а не благодійністю. Доречна, мабуть, порада. В наш час суцільної дорожнечі гроші треба вміти заробляти. Та от якось у Вовчанському будинку культури я почула, як одна вже літня жінка сказала: «Життя таке тяжке, а ці дві години на концерті здалися мені веселкою радощів». І подумалося: яка це благородна місія митця — приносити радість людям! Так, важке наше сьогодення. Але ж маємо жити не лише одним днем. Росте нове, молоде покоління багатостраждальної України. Воно має бути виховане на кращих народних традиціях, на високих духовних цінностях невмирущого національного мистецтва.

Ми прагнемо це робити і радіємо, що харків'яни нас розуміють і підтримують. Митці-ветерани вдячні, зокрема, трудовим колективам і керівникам виробничого об'єднання «Сигма», його генеральному директору В. Демі, інституту «Діпросталь», очолюваного Г. Горяїновим, профспілковому центру авіаційного інституту імені Жуковського, де директором А. Дяченко, студентському науковому товариству «Синтез» на чолі з С. Рубіним, багатьом іншим. Саме завдяки їхній допомозі — організаційній і фінансовій — влаштовуємо благодійні концерти, маємо можливість виїздити на творчі зустрічі з трудівниками села.

Така допомога потрібна нам і для реалізації планів на завтра. А це, поряд з розширенням концертної діяльності у місті та на селі, й обмін концертними бригадами з інших регіонів України та за її межами, і організація виставок творів народного мистецтва, і творчо-видавнича діяльність, і навіть створення будинку-гостини ветеранів війни та праці з концертним залом, бібліотекою тощо. Зрозуміло, без підтримки справжніх меценатів буде важко здійснити те, що намітили.

Розраховували ми на Указ Президента України, яким передбачено, що всі заклади культури, підприємства та організації творчих спілок звільняються від сплати податків. Адже в нашому Художньому об'єднанні імені Леся Курбаса переважна більшість співробітників — члени Спілки театральних діячів України. Однак місцеві фінансові органи чомусь ігнорують цей факт: ви, мовляв, при обласній організації ветеранів війни і праці, отож і платіть! Сподіваємося, що непорозуміння буде усунено, а наші афіші з девізом «Бажаємо щастя вам!» і надалі кликатимуть трудівників міста і села на зустрічі з ветеранами — майстрами мистецтв, на спілкування з добром і красою.

Людмила ВИСК,
голова Художнього об'єднання імені Леся Курбаса.

Харків.

ВІЧНОГО ДРЕВА КРОНА МОЛОДА

У древній Пересопниці на Рівненщині взяли початок урочистості з нагоди 1000-ліття хрещення Волині. У рамках цього свята в Рівному пройшов міжнародний фестиваль духовної музики «До Бога різними мовами», організатором якого стала обласна філармонія.

Все повертається на круги своя... І зашарпана соціальними турботами та суспільними катаклізмами людина врешті-решт усвідомлює свою сутність, пригадує те, що є на світі мир, добро, любов, що є над нею Бог.

То треба було чути, як хори, солісти, ансамблі з Києва і Львова, Дніпропетровська й Ялти, Сімферополя і Почаєва, Луцька і Запоріжжя, Москви і Рівного, з далекої Америки, представляючи різні релігійні конфесії, співали латинською, грецькою, англійською, польською, давньоєврейською, старослов'янською, корейською, російською та українською мовами. Воістину: до Бога різними мовами. Бо саме таку назву мав перший в Україні фестиваль духовної музики, своєрідний пролог великого торжества, якому бути й бути. Так само, як повертатися у життя нашим одвічним людським цінностям, святам і будням, тихій молитві і високості Небесного Духа.

Анатолій МІЗЕРНИЙ.

Фото автора.

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ЗАГАЛЬНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ОБОВ'ЯЗОК І ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ

Глава I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Загальний військовий обов'язок

1. Оборона країни від збройної агресії належить до найважливіших функцій держави і є справою всього народу України. Захист України — конституційний обов'язок кожного її громадянина.

2. Загальний військовий обов'язок встановлюється з метою забезпечення комплектування Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Прикордонних військ України, Цивільної оборони України, Управління охорони вищих посадових осіб України та інших військових формувань, створених відповідно до законодавства України*, а також підготовки населення до захисту України.

Загальний військовий обов'язок включає:

підготовку громадян до військової служби;

приписку до призовних дільниць;

призов на військову службу;

проходження за призовом або до добровільно військової, альтернативної (невійськової) служби;

виконання військового обов'язку в запасі;

дотримання правил військового обліку.

У воєнний час загальний військовий обов'язок включає також загальне обов'язкове військове навчання громадян.

Виконання Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу» покладається на громадян України, центральні органи державного управління, органи місцевої державної адміністрації та місцевого самоврядування, громадські об'єднання, підприємства, установи та організації, незалежно від підпорядкування і форм власності.

Загальний військовий обов'язок не поширюється на іноземних громадян і осіб без громадянства, які постійно або тимчасово проживають на території України.

3. По відношенню до загального військового обов'язку громадяни України поділяються на такі категорії:

допризовники — особи, які проходять допризовну підготовку до приписки їх до призовних дільниць;

призовники — особи, які приписані до призовних дільниць;

військовослужбовці — особи, які проходять військову службу;

службовці за призовом — особи, які проходять альтернативну (невійськову) службу;

військовозобов'язані — особи, які перебувають у запасі;

невійськовозобов'язані — особи, які не взяті на військовий облік або зняті з нього, в тому числі і переведені у запас або відставку.

4. Громадяни України, придатні до проходження військової служби за станом здоров'я і віком, зобов'язані:

прибувати за викликом військового комісаріату для приписки до призовних дільниць, проходження медичного огляду, направлення на підготовку для одержання військової спеціальності, призову на військову службу або на збори;

проходити підготовку до військової служби, військову службу і виконувати військовий обов'язок у запасі;

виконувати правила військового обліку.

5. Жінки, які за фахом мають медичну підготовку або споріднену з відповідною військовою спеціальністю за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України, можуть бути взяті на військовий облік. Вони зобов'язані прибувати за викликом військового комісаріату для проходження медичного огляду і виконувати правила військового обліку.

У мирний час жінки можуть добровільно вступити на військову службу за контрактом. У воєнний час особи жіночої статі, які перебувають на військовому обліку чи пройшли загальне військове навчання, можуть бути призвані на військову службу за рішенням Президента України.

Стаття 2. Військова служба і виконання військового обов'язку в запасі

1. Військова служба є почесним обов'язком кожного громадянина України, особливим видом державної служби, пов'язаної з виконанням громадянином України загального військового обов'язку і службою на конкурсно-контрактній основі у Збройних Силах України та інших військах, створених відповідно до законодавства України.

Встановлюються такі види військової служби:

строкова військова служба;

військова служба за контрактом на посадах солдатів і матросів, сержантів і старшин;

військова служба жінок за контрактом на посадах солдатів і матросів, сержантів і старшин, прапорщиків і мічманів та офіцерського складу;

військова служба за контрактом прапорщиків і мічманів;

військова служба за контрактом курсантів (слухачів) військово-навчальних закладів і студентів військових кафедр (факультетів військової підготовки, відділень військової підготовки) вищих цивільних навчальних закладів;

військова служба за контрактом офіцерського складу.

2. Виконання військового обов'язку в запасі у мирний час полягає у виконанні порядку і правил військового обліку, проходженні зборів, збереженні та вдосконаленні військовозобов'язаними знань, навичок і умінь, необхідних для виконання ними обов'язків військової служби, а у воєнний час — відповідно до військово-облікових чи цивільних спеціальностей.

3. Громадяни України, які призвані або добровільно вступили на військову службу, приймають Військову присягу на вірність народу України і тільки після цього можуть бути направлені на навчання чи для інших військових потреб за межі України.

Військовозобов'язані, які раніше не приймали Військову присягу, приймають її під час зборів або мобілізації.

Стаття 3. Альтернативна (невійськова) служба

Альтернативна (невійськова) служба є державною службою поза Збройними Силами України чи іншими військами, що запроваджується замість проходження військової служби.

Право на альтернативну (невійськову) службу як вид виконання загального військового обов'язку мають при наявності істинних релігійних переконань громадяни України, які належать до діючих згідно з законодавством релігійних організацій, віровчення яких не допускає користування зброєю та служби у збройних силах.

Стаття 4. Комплектування Збройних Сил України та інших військ військовослужбовцями

Збройні Сили України та інші війська комплектуються військовослужбовцями через військові комісаріати шляхом:

призову громадян на військову службу на основі загального військового обов'язку;

вступу громадян на військову службу за контрактом.

Для доукомплектування Збройних Сил України та інших військ особовим складом при мобілізації у воєнний час створюється запас.

Порядок комплектування Збройних Сил України та інших військ військовослужбовцями визначається цим Законом та іншими законодавчими актами України.

Стаття 5. Склад військовослужбовців і військовозобов'язаних. Військові звання

Військовослужбовці та військовозобов'язані поділяються на рядовий склад, сержантський і старшинський склад, склад прапорщиків і мічманів, офіцерський склад.

Офіцерський склад поділяється на молодший офіцерський склад, старший офіцерський склад і вищий офіцерський склад.

Кожному військовослужбовцю і військовозобов'язаному присвоюються військове звання. Військові звання у Збройних Силах України та інших військах поділяються на армійські та флотські.

Встановлюються такі військові звання:

Армійські	Флотські
Рядовий склад	
рядовий	матрос
старший солдат	старший матрос
Сержантський і старшинський склад	
молодший сержант	старшина 2 статті
сержант	старшина 1 статті
старший сержант	головний старшина
старшина	головний корабельний старшина
Склад прапорщиків і мічманів	
прапорщик	мічман
старший прапорщик	старший мічман
Молодший офіцерський склад	
молодший лейтенант	молодший лейтенант
лейтенант	лейтенант
старший лейтенант	старший лейтенант
капітан	капітан-лейтенант
Старший офіцерський склад	
майор	капітан 3 рангу
підполковник	капітан 2 рангу
полковник	капітан 1 рангу
Вищий офіцерський склад	
генерал-майор	контр-адмірал
генерал-лейтенант	віце-адмірал
генерал-полковник	адмірал
генерал армії України	

2. До військових звань громадян, які перебувають в запасі чи у відставці, додаються слова відповідно «запасу» або «у відставці».

3. Військові звання присвоюються згідно з Положенням про проходження військової служби громадянами України, яке затверджується Президентом України.

4. Позбавлення військового звання провадиться посадовими особами, яким надано право присвоювати військові звання, а також за вироком суду у випадках дискредитації військовослужбовцем своєї честі і гідності.

Військовослужбовці строкової служби (крім тих, що мають звання рядового і матроса) можуть бути позбавлені військового звання в порядку, визначеному Дисциплінарним статутом Збройних Сил України.

5. Поновлення у військовому званні провадиться відповідно до Положення про проходження військової служби громадянами України.

Стаття 6. Військові посади

1. Військові посади (штатні посади, що підлягають заміщенню військовослужбовцями) і відповідні їм військові звання передбачаються в штатах військових частин, кораблів, органів управління, установ, військово-навчальних закладів.

Перелік посад, що підлягають заміщенню вищим офіцерським складом, затверджується Президентом України, а посад інших військовослужбовців — Міністром оборони України.

2. Військові посади поділяються на:

посади рядового складу;

посади сержантського і старшинського складу;

посади прапорщиків і мічманів;

посади офіцерського складу.

3. Міністра оборони України затверджує Верховна Рада України за поданням Президента України.

Призначення військовослужбовців на військові посади заступників Міністра оборони України, командуючих військами військових округів і оперативних командувань, командуючих окремими арміями, командуючих Військово-Повітряними Силами України і Військово-Морськими Силами України провадиться Президентом України за поданням Міністра оборони України.

Права посадових осіб щодо порядку призначення на інші військові посади визначаються Міністром оборони України.

4. Військовослужбовці за їх згодою можуть бути відряджені до органів державної влади та управління, міністерств і відомств для виконання робіт оборонного ха-

(Продовження на 11 стор.).

* Далі — Збройні Сили України та інші війська.

Постанова Верховної Ради України

Про порядок введення в дію Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу» з дня його опублікування.

2. Доручити Кабінету Міністрів України:

подати до Верховної Ради України пропозиції про внесення до законодавчих актів змін і доповнень, що випливають з цього Закону;

розробити у тримісячний строк проект Положення про проходження військової служби громадянами України та проект Положення про допризовну і призовну підготовку у навчально-виховних закладах системи освіти і подати їх Президентові України на затвердження.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ

м. Київ
25 березня 1992 року

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ЗАГАЛЬНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ОБОВ'ЯЗОК І ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ

(Продовження. Початок на 10-й стор.).

рактеру із залишенням на військовій службі, а також із збереженням прав на соціальний захист на підставі відповідного рішення Кабінету Міністрів України.

5. Переміщення військовослужбовців з одних військових посад на інші визначається Положенням про проходження військової служби громадянами України.

Стаття 7. Військова форма одягу і відзнаки військовослужбовців

1. Військовослужбовці, а також військовозобов'язані під час зборів носять військову форму одягу з відзнаками відповідно до військових звань і роду військ (служби).

Військова форма одягу та знаки розрізнення військовослужбовців, спеціальна відзнака генерала армії України встановлюються Президентом України. Правила носіння затверджуються Міністром оборони України, для Національної гвардії України та Прикордонних військ України — їх командуючими, для Служби безпеки України — її Головою, для Управління охорони вищих посадових осіб України — його начальником. Для інших військових формувань — їх начальниками.

2. Забороняється вводити для робітників і службовців незалежно від відомств, у яких вони працюють, форму одягу і відзнаки, подібні до форми одягу і відзнак військовослужбовців.

3. Носіння військової форми громадянами, які не мають на те право, а також осквернення військової форми і відзнак військовослужбовців або глум над ними переслідуються відповідно до чинного законодавства.

Глава II. ПІДГОТОВКА ГРОМАДЯН ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ

Стаття 8. Підготовка допризовників і призовників до військової служби

1. Із допризовниками і призовниками провадиться робота, пов'язана з підготовкою їх до військової служби, яка включає допризовну підготовку юнаків, підготовку призовників з військово-технічних спеціальностей, підготовку до вступу у військово-навчальні заклади, військову підготовку студентів вищих навчальних закладів за програмою офіцерів запасу, фізичну підготовку, лікувально-оздоровчу роботу, підвищення рівня загальноосвітньої підготовки, вивчення державної мови, патріотичне виховання.

2. Організація підготовки допризовників і призовників до військової служби провадиться під керівництвом Кабінету Міністрів України, Ради Міністрів Республіки Крим, міністерствами і відомствами України, які мають навчально-виховні заклади, органами місцевої державної адміністрації та місцевого самоврядування, які використовують кошти, виділені Міністерством оборони України та іншими військовими формуваннями.

Контроль за організацією, проведенням і результатами підготовки допризовників і призовників до військової служби в країні, програмне і методичне забезпечення допризовної підготовки здійснюється Міністерством оборони України, а також міністерствами і відомствами України, у віданні яких є навчально-виховні заклади.

Стаття 9. Допризовна підготовка

Допризовна підготовка включає військову, військово-технічну, фізичну та психологічну підготовку допризовників і провадиться у двох передвипускних класах (курсах) навчально-виховних закладів за спеціальними програмами, затвердженими Міністерством освіти України і погодженими з Міністерством оборони України.

Юнаки, які не пройшли допризовної підготовки у навчально-виховних закладах, не атестовані або одержали незадовільну оцінку з цього предмету, після закінчення навчально-виховних закладів перед призовом на строкову військову службу під керівництвом органів місцевої державної адміністрації та місцевого самоврядування проходять допризовну підготовку в оборонно-спортивних оздоровчих таборах з відривом від виробництва, а у воєнний час — на підприємствах, в установах і організаціях шляхом навчально-польових зборів.

Кадри військових наставників навчально-виховних закладів входять до штату районного (міського) військового комісаріату.

Стаття 10. Підготовка призовників з військово-технічних спеціальностей

Підготовка призовників з військово-технічних спеціальностей провадиться:

з числа учнів професійних навчально-виховних закладів за профілями, спорідненими з військово-обліковими спеціальностями, безпосередньо в цих закладах;

з числа працівників і тих, що тимчасово не працюють, а також учнів професійних навчально-виховних закладів, які навчаються в них за профілями, не спорідненими з військово-обліковими спеціальностями, в навчальних організаціях Товариства сприяння обороні України та у професійно-технічних училищах і професійних учбових закладах різних рівнів.

До навчання залучаються призовники, які досягли 17-річного віку і придатні за станом здоров'я до військової служби та які підлягають призову на військову службу після закінчення навчання.

Кількість призовників, які підлягають підготовці з військово-технічних спеціальностей, а також перелік спеціальностей і програми підготовки визначаються Міністерством оборони України разом із заінтересованими міністерствами та відомствами України і затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 11. Військова підготовка студентів (курсантів) навчальних закладів

1. За програмою офіцерів запасу військову підготовку студентів (курсантів) вищих навчальних закладів (денної форми навчання) за програмою офіцерів запасу проходять чоловіки віком до 27 років, придатні до військової служби за станом здоров'я, а військово-медичну підготовку — також жінки-студентки вищих медичних навчальних закладів.

Зарахування на військову кафедру (факультет військової підготовки, відділення військової підготовки) провадиться на добровільних умовах відповідно до особистих заяв на засадах, визначених контрактом.

Розробка і затвердження програми військової підготовки покладається на Міністерство оборони України разом з Міністерством освіти України та іншими заінтересованими органами державного управління.

Період військової підготовки зараховується як строкова військова служба.

Особи, які не пройшли строкової чи альтернативної (невійськової) служби або підготовки на військовій кафедрі (факультеті військової підготовки, відділенні військової підготовки), після закінчення вищого навчального закладу призиваються на строкову військову службу переважно за своїм фахом.

2. Студентам (курсантам), які пройшли повний курс військової підготовки за програмою офіцерів запасу і склали встановлені екзамени, присвоюється відповідне первісне військове звання офіцера.

Особам, які не пройшли такої підготовки або не атестовані до офіцерського складу, первісне військове звання офіцера не присвоюється.

3. Перелік військових спеціальностей, з яких ведеться підготовка офіцерів запасу, визначається і затверджується Міністерством оборони України за погодженням з Міністерством освіти України.

4. Перелік навчальних закладів, в яких проводиться військова підготовка студентів (курсантів), порядок її проведення визначаються Кабінетом Міністрів України. Військові кафедри (факультети військової підготовки, відділення військової підготовки) є структурними підрозділами вищих навчальних закладів. Військова підготовка є одним з основних видів навчання і включається до навчальних планів вищих навчальних закладів як самостійна навчальна дисципліна.

Міністерства і відомства України, які мають навчально-виховні заклади, разом з Міністерством оборони України визначають штатний розпис і створюють необхідну навчально-матеріальну базу для військової підготовки. Фінансування військової підготовки проводиться за окремою статтею за рахунок бюджету Міністерства оборони України та інших військових формувань.

Міністерство оборони України здійснює добір і за погодженням з Міністерством освіти України, ректорами вищих навчальних закладів призначення на відповідні штатні посади військових кафедр (факультетів військової підготовки, відділень військової підготовки), контроль за проведенням військової підготовки студентів (курсантів).

5. В разі проходження навчальних зборів (стажування) на студентів (курсантів) поширюються права та обов'язки, встановлені законодавством України для військовозобов'язаних, призваних на збори.

Стаття 12. Підготовка до вступу у військово-навчальні заклади. Фізична підготовка. Лікувально-оздоровча робота. Підвищення рівня загальноосвітньої підготовки. Вивчення державної мови. Патріотичне виховання

1. Громадяни, які виявили бажання вступити до військово-навчальних закладів, проходять підготовку у військових ліцеях, середніх, загальноосвітніх навчально-виховних закладах, в організаціях Товариства сприяння обороні України, на підготовчих курсах при вищих навчальних закладах або самостійно.

2. Фізична підготовка допризовників і призовників організується за програмою фізичної культури органами державного управління освітою, фізичною культурою і спортом, спортивними товариствами і клубами у навчально-виховних закладах, оборонно-спортивних оздоровчих таборах, на підприємствах, в установах і організаціях, незалежно від підпорядкування і форм власності.

3. Лікувально-оздоровча робота з юнаками організується за місцем їх проживання, навчання або роботи органами і закладами охорони здоров'я в лікувальних, лікувально-профілактичних і лікувально-оздоровчих закладах з утворенням в них підліткових кабінетів.

Медичні огляди юнаків 15—17-річного віку провадяться щорічно лікарями-спеціалістами, які залучаються до медичного огляду призовників. У разі потреби юнакам призначається необхідне лікування з проведенням оздоровчих заходів.

4. Органи державного управління освітою вживають необхідних заходів до підвищення рівня виховання, загальноосвітньої підготовки допризовної та призовної молоді, організують додаткові заняття для вивчення державної мови юнаками, які слабо володіють нею або не володіють взагалі.

Стаття 13. Права і обов'язки громадян, які проходять допризовну і призовну підготовку

1. За громадянами, які проходять підготовку до військової служби в оборонно-спортивних оздоровчих таборах, навчальних організаціях Товариства сприяння обороні України з відривом від виробництва, на весь час виконання цих обов'язків, включаючи час проїзду в обидві сторони, зберігаються місце роботи, займана посада і середній заробіток.

Витрати по найму житла на період навчання зазначених громадян, вартість проїзду до місця навчання (зборів) і назад та середній заробіток за цей період, сплачуються військовими комісаріатами, які направили цих громадян для підготовки до військової служби.

2. Відвідування занять громадянами, направленими військовими комісаріатами для проходження допризовної підготовки в оборонно-спортивних оздоровчих таборах, здобуття військово-технічних спеціальностей, інші заходи щодо підготовки юнаків до військової служби є обов'язковими.

Глава III. ПРИПИСКА ГРОМАДЯН ДО ПРИЗОВНИХ ДІЛЬНИЦЬ, ПРИЗОВ І ПРИЙНЯТТЯ (ВСТУП) НА ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ

Стаття 14. Приписка громадян до призовних дільниць

1. Приписка громадян до призовних дільниць провадиться з метою взяття юнаків на облік, визначення їх кількості, ступеня придатності до військової служби, встановлення загальноосвітнього рівня, здобутої спеціальності і рівня фізичної підготовки.

Для проведення приписки громадян у районах (містах) утворюються призовні дільниці.

2. До призовних дільниць щороку протягом січня—березня приписуються громадяни, яким у рік приписки виповнюється 17 років. Приписка провадиться районними (міськими) військовими комісаріатами за місцем проживання.

Медичний огляд громадян, які приписуються до призовних дільниць, провадиться згідно з Положенням про медичний огляд у Збройних Силах України, що затверджується Міністром оборони України за погодженням з Міністерством охорони здоров'я України.

Відвідування лікувально-профілактичних і лікувальних закладів згідно з рішенням комісії по приписці для громадян-допризовників є обов'язковим.

3. Житлово-експлуатаційні організації, підприємства, установи та організації, які здійснюють експлуатацію будинків, незалежно від підпорядкування і форм власності, домовласники, органи місцевої державної адміністрації та місцевого самоврядування, на які покладено ведення первинного обліку військовозобов'язаних і призовників, відділи кадрів підприємств, установ і організацій, незалежно від підпорядкування і форм власності, та навчальних закладів щороку в строки, встановлені Міністерством оборони України, подають до відповідних районних (міських) військових комісаріатів списки юнаків, які підлягають приписці до призовних дільниць.

4. Для приписки до призовної дільниці громадяни зобов'язані прибути до військового комісаріату в строк, вказаний у повістці військовим комісаріатом, та подати необхідні документи.

5. Для проведення приписки громадян до призовних дільниць у районах (містах) утворюються відповідні комісії у складі:

голова комісії — районний (міський) військовий комісар;

члени комісії: лікарі, які беруть участь у медичному огляді допризовників, начальник групи професійного психологічного відбору військового комісаріату, секретар комісії.

Персональний склад районної (міської) комісії по приписці, порядок проведення і забезпечення цієї роботи щороку затверджуються главою місцевої державної адміністрації або головою виконавчого комітету відповідної Ради народних депутатів.

6. На районні (міські) комісії по приписці покладається:

(Продовження на 12-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ЗАГ
ОБОВ'ЯЗОК І ВІЙ

(Продовження. Початок на 10-й, 11-й стор.).

організація медичного огляду допризовників, які викликаються на комісію, і визначення їх придатності для використання на військовій службі;

виявлення і попередній добір кандидатів для направлення у військово-навчальні заклади;

раціональний розподіл осіб, придатних за медичними, психологічними та іншими показниками для навчання в навчальних організаціях Товариства сприяння обороні України і професійних навчально-виховних закладах за програмами підготовки призовників з військово-технічних спеціальностей;

прикріплення до лікувально-профілактичних і лікувальних закладів осіб, яких визнано під час приписки такими, що потребують обстеження, лікування та медичного нагляду;

прикріплення до відповідних навчально-виховних закладів і курсів осіб, які мають низьку загальноосвітню підготовку, а також не володіють або слабо володіють державною мовою.

7. Громадяни, приписані до призовних дільниць, вважаються призовниками, їм видаються посвідчення про приписку, роз'яснюються обов'язки і права, правила військового обліку, порядок проходження підготовки до військової служби. З моменту приписки громадяни беруться на військовий облік.

Стаття 15. Призовний вік. Призов громадян на строкову військову службу

1. На строкову військову службу в мирний час призиваються придатні до неї за станом здоров'я і віком громадяни, яким до дня відправки у військові частини виповнилося 18 років.

Призов громадян на строкову військову службу провадиться на основі Указу Президента України два рази на рік. Указ Президента України публікується в засобах масової інформації не пізніш як за місяць до початку призову.

Після оголошення Указу Президента України кожний призовник, у тому числі той, що перебуває на тимчасовому обліку, зобов'язаний прибути в пункт і в строк, вказаний військовим комісаріатом у повістці. Громадяни призовного віку, які не пройшли строкову військову службу і без законних підстав не перебувають на військовому обліку, а також призовники, які тимчасово виїхали з постійного місця проживання в іншу місцевість і не стали там на військовий облік, зобов'язані прибути до військового комісаріату за місцем проживання у семиденний строк.

2. Керівники підприємств, установ і організацій, колгоспів і кооперативів та навчально-виховних закладів, незалежно від підпорядкування і форм власності, зобов'язані відкликати призовників з відряджень для забезпечення своєчасного прибуття їх на призовну дільницю.

3. Зміна місця військового обліку призовниками, які досягли 18-річного віку і старших, допускається до опублікування Указу Президента України про черговий призов. Після цього вона можлива лише в окремих випадках за умови подання до військового комісаріату документів, які б стверджували, що призовник:

переведений на роботу в іншу місцевість;

переїхав на нове місце проживання;

прийнятий до навчального закладу і вибуває для продовження освіти або закінчив навчальний заклад і за розподілом направляється на роботу.

4. Поважними причинами неприбуття громадян до призовних дільниць у строки, встановлені військовим комісаром, визнаються:

хвороба громадянина, яка позбавила його можливості особисто прибути у вказаний пункт;

смерть або тяжка хвороба близького родича;

перешкода стихійного характеру або інші обставини, що позбавили громадянина можливості особисто прибути у вказані пункт і строк.

Причини неприбуття мають бути підтверджені відповідними документами.

5. У мирний час призову на строкову військову службу не підлягають громадяни:

звільнені від призову відповідно до статті 18 цього Закону;

щодо яких ведеться дізнання чи попереднє слідство або кримінальна справа розглядається судом — до прийняття відповідного рішення, а також ті громадяни, які були засуджені до позбавлення волі.

6. Призов на строкову військову службу громадян України чоловічої статі, які тимчасово проживають за кордоном, здійснюється в порядку, встановленому цим Законом, при наявності у них постійного місця проживання в Україні.

Стаття 16. Призовні комісії

1. Для проведення призову громадян на строкову військову службу в районах (містах) утворюються призовні комісії в складі:

голова комісії — заступник глави місцевої державної адміністрації або заступник голови виконавчого комітету відповідної Ради народних депутатів;

члени комісії:

районний (міський) військовий комісар;

заступник начальника районного (міського) відділу внутрішніх справ;

лікар, який організує роботу медичного персоналу для медичного огляду призовників;

секретар комісії;

представники колективів підприємств, установ і організацій, громадських організацій і об'єднань та навчально-виховних закладів.

2. Персональний склад районної (міської) призовної комісії та графік проведення призову громадян для проходження строкової військової служби затверджується главою місцевої державної адміністрації або головою виконавчого комітету відповідної Ради народних депутатів.

3. На районні (міські) призовні комісії покладається:

організація медичного огляду призовників;

прийняття рішення про призов громадян на строкову військову та альтернативну (невійськову) службу і призначення їх для використання на службі;

надання відстрочки від призову або звільнення від призову на строкову військову службу;

прийняття рішення про направлення призовників, які виявили бажання вступити до військово-навчальних закладів, для складання вступних іспитів або про відмову цим особам у направленні їх на екзамени за станом здоров'я, недостатнім загальноосвітнім рівнем чи моральними якостями;

прийняття рішення про направлення до слідчих органів матеріалів на призовників, які ухиляються від призову на строкову військову службу.

4. Для керівництва і контролю за діяльністю районних (міських) призовних комісій у Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі створюються відповідно Кримська республіканська, обласні та міські призовні комісії.

Персональний склад Кримської республіканської, обласних, Київської та Севастопольської міських призовних комісій затверджується відповідно Радою Міністрів Республіки Крим, главою місцевої державної адміністрації.

На ці призовні комісії покладається:

організація контрольного медичного огляду призваних на строкову військову службу до відправлення їх до військових частин, а також осіб, які заявили про незгоду з результатами медичного огляду і рішеннями районних (міських) призовних комісій;

перевірка правильності надання відстрочки або звільнення від призову;

контроль за обгрунтуванням військово-професійного призначення призовників з урахуванням їх досвіду, здібностей, інтересів та особистих можливостей;

розгляд скарг громадян на дії районних (міських) призовних комісій.

Призовні комісії Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя мають право переглядати і скасовувати рішення районних (міських) призовних комісій.

5. Усі громадяни, які призиваються на військову службу, проходять обов'язковий медичний огляд.

6. Відповідно до результатів медичного огляду призовника, його моральних і професійних якостей, а також матеріального і соціального стану призовника та членів його сім'ї районна (міська) призовна комісія виносить і оголошує призовникові рішення:

про придатність до військової служби і призов на військову службу з призначенням до роду Збройних Сил України чи до інших військ, а також визначає дату відправлення його на службу у Збройні Сили України чи в інші військові формування;

про тимчасову непридатність до військової служби за станом здоров'я;

про надання відстрочки або звільнення від призову на строкову військову службу на підставах, передбачених статтями 17 і 18 цього Закону;

про непридатність за станом здоров'я до військової служби в мирний час, обмежену здатність у воєнний час і зарахування в запас;

про непридатність до військової служби із зняттям з військового обліку.

Рішення призовної комісії може бути оскаржено до призовної комісії вищого рівня або до суду в порядку, визначеному законодавством.

Стаття 17. Відстрочка від призову

1. Відстрочка від призову на строкову військову службу надається громадянам за рішенням районної (міської) призовної комісії: за сімейними обставинами, за станом здоров'я, для продовження навчання, у зв'язку з депутатською діяльністю. Така відстрочка надається також призовникам-вчителям з вищою педагогічною освітою на весь період їх роботи в сільській школі.

2. Відстрочка від призову за сімейними обставинами надається призовникам, які мають:

а) непрацездатних батька і матір чи одинокого непрацездатного батька або одиноку непрацездатну матір, якщо вони не мають інших працездатних осіб, що проживають разом з ними і зобов'язані відповідно до законодавства їх утримувати. Непрацездатність батьків визначається в порядку, передбаченому чинним законодавством;

б) братів і сестер віком до 18 років, якщо вони не працюють, або старших, якщо останні незалежно від віку є інвалідами I чи II групи, в разі відсутності інших осіб, які могли б взяти їх на утримання.

Відстрочка від призову за сімейними обставинами надається також призовникам, які мають на своєму утриманні:

дитину віком до трьох років або старше трьох років, яка виховується без матері;

двох і більше дітей;

дитину-інваліда;

непрацездатних осіб, у яких призовник перебував на утриманні у зв'язку з смертю батьків, їх тривалою хворобою або з інших поважних причин протягом п'яти років.

Відстрочка від призову надається призовникам на час здійснення опікунства над інвалідами I чи II групи, які мають порушення черепно-мозкового кровообігу, травми хребта і прикуті до ліжка.

У разі наявності в сім'ї двох синів відстрочка від призову за сімейними обставинами на строк до трьох років надається тому призовникові, брат якого проходить строкову військову службу.

У тому разі, коли призову підлягають два сини одночасно, відстрочка надається одному з них за бажанням і пропозицією батьків.

3. Відстрочка від призову за станом здоров'я надається на строк до одного року призовникам, які визнані під час медичного огляду тимчасово непридатними до військової служби.

4. Відстрочка від призову для продовження навчання надається призовникам, які навчаються в середніх загальноосвітніх та професійних навчально-виховних закладах — до одержання повної загальної середньої освіти, але не старше 21-річного віку, а студентам, які навчаються у вищих навчальних закладах з відривом від виробництва (крім коледжів, технікумів і училищ, що до них прирівнюються) — до їх закінчення.

Відстрочка від призову на строк до трьох років надається випускникам професійних навчально-виховних закладів за бажанням після їх закінчення для придбання практичних професійних навичок в умовах виробництва.

Відстрочка від призову надається також випускникам професійних навчально-виховних і вищих навчальних закладів після їх закінчення за умови роботи в сільській місцевості.

Студентам, які навчаються у вищих навчальних світських та всіх духовних навчальних закладах, відстрочка від призову на строкову військову службу надається один раз на весь період навчання.

5. Відстрочка від призову у зв'язку з депутатською діяльністю надається призовникам з числа народних депутатів на строк їх депутатських повноважень.

6. Відстрочка від призову також надається:

призовникам, які переселилися із районів лиха, не більше як на два роки з моменту переселення за рішенням Кабінету Міністрів України;

у разі ведення призовниками самостійно або спільно з батьками селянського (фермерського) господарства, але не більш як на три роки з моменту одержання землі;

в інших випадках, не передбачених цим Законом, згідно з рішеннями призовної комісії Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських призовних комісій — за поданням районних (міських) призовних комісій.

7. Призовники, які втратили підстави для одержання відстрочки, а також особи, які не мають права на відстрочку або підстав для звільнення від призову, передбачених статтею 17 цього Закону, і не призвані з різних причин на строкову військову службу у встановлені строки, мають бути призвані на службу під час здійснення чергового призову до досягнення ними до дня відправки у війська 27-річного віку.

Стаття 18. Звільнення від призову на строкову військову службу

Від призову на строкову військову службу в мирний час звільняються призовники:

визнані за станом здоров'я непридатними до військової служби в мирний час;

не призвані на строкову військову чи альтернативну (невійськову) службу до досягнення 27-річного віку;

які мають духовний сан і штатну посаду в одній із зареєстрованих релігійних конфесій;

які постійно проживають за кордоном, якщо вони не мають постійного місця проживання в Україні;

рідні брати, сестри яких загинули чи померли або стали інвалідами під час проходження строкової військової служби. Призовники, які мають право на звільнення від призову на цій підставі, можуть його не використовувати.

Від призову звільняються також громадяни, які закінчили курс навчання в навчальних закладах органів внутрішніх справ і продовжують службу в системі Міністерства внутрішніх справ України.

Стаття 19. Призов на військову службу офіцерів запасу

Офіцери запасу віком до 30 років, які не пройшли строкової військової служби і не мають підстав для надання їм відстрочки від призову, можуть бути в мирний час призвані за наказом Міністра оборони України для проходження військової служби на посадах офіцерського складу.

Стаття 20. Прийняття на військову службу за контрактом

1. На військову службу у добровільному порядку приймаються особи, які відповідають вимогам військової служби:

військовослужбовці рядового, сержантського і старшинського складу, які прослужили за призовом не менше одного року і мають відповідну про
ку за фахо
службу со
сержантів і
рактом;
жінки ві
років — н
бу на посад
жантського
складу;
військове
вого, серж
шинського
служили н
бі не менш
зобов' ... ні
війсь ...
кого скла
з відповід
підготовко
або середн
віту, віком
ків — на
прапорщик
громадян
21 року, в
рі досягли
рік зараху
а також
та військ
ком від 18
не мають
офіцерсько
ли бажанн
ко ... вча
на військо
тів війсь
кладів;
курсант
льних зак
пасу — на
офіцерськ
офі
сягли
бування н
бі, та жін
ків, яким
ве звання
ду — на
офіцерськ

2. Гром
ються на
проходять
дичний ог

3. У ра
ськову
вою і гр
ється ко
го визна
ня ... ро
ков ... слу
України.

4. Ря
кому
складу,
манам, а
проходят
рактом, з
кації та
своюють
від перш
ща ступі
повідною
вання оп

Статт
забезпече
зв'язку з
няттям н

1. Гро
ним або
ськову с
ся вих
мірі дв
плати ві
законода

2. Гр
нання об
із взят
лік, приз
на війс
кож гро
ють до
закладів
військов
на дисп
не обс
медичн
ся від р
ний дл
них об
навчал
та скла
менів,
ному за
за ним

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ЗАГАЛЬНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ОБОВ'ЯЗОК І ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ

здатних осіб, що проживають разом з ними і зобов'язані відповідно до законодавства їх утримувати. Непрацездатність батьків визначається в порядку, передбаченому чинним законодавством;

б) братів і сестер віком до 18 років, якщо вони не працюють, або старших, якщо останні незалежно від віку є інвалідами I чи II групи, в разі відсутності інших осіб, які могли б взяти їх на утримання.

Відстрочка від призову за сімейними обставинами надається також призовникам, які мають на своєму утриманні:

дитину віком до трьох років або старше трьох років, яка виховується без матері;

двох і більше дітей;

дитину-інваліда;

непрацездатних осіб, у яких призовник перебував на утриманні у зв'язку з смертю батьків, їх тривалою хворобою або з інших поважних причин протягом п'яти років.

Відстрочка від призову надається призовникам на час здійснення опікунства над інвалідами I чи II групи, які мають порушення черепно-мозкового кровообігу, травми хребта і прикуті до ліжка.

У разі наявності в сім'ї двох синів відстрочка від призову за сімейними обставинами на строк до трьох років надається тому призовникові, брат якого проходить строкову військову службу.

У тому разі, коли призову підлягають два сини одночасно, відстрочка надається одному з них за бажанням і пропозицією батьків.

3. Відстрочка від призову за станом здоров'я надається на строк до одного року призовникам, які визнані під час медичного огляду тимчасово непридатними до військової служби.

4. Відстрочка від призову для продовження навчання надається призовникам, які навчаються в середніх загальноосвітніх та професійних навчально-виховних закладах — до одержання повної загальної середньої освіти, але не старше 21-річного віку, а студентам, які навчаються у вищих навчальних закладах з відривом від виробництва (крім коледжів, технікумів і училищ, що до них прирівнюються) — до їх закінчення.

Відстрочка від призову на строк до трьох років надається випускникам професійних навчально-виховних закладів за бажанням після їх закінчення для придбання практичних професійних навичок в умовах виробництва.

Відстрочка від призову надається також випускникам професійних навчально-виховних і вищих навчальних закладів після їх закінчення за умови роботи в сільській місцевості.

Студентам, які навчаються у вищих навчальних світських та всіх духовних навчальних закладах, відстрочка від призову на строкову військову службу надається один раз на весь період навчання.

5. Відстрочка від призову у зв'язку з депутатською діяльністю надається призовникам з числа народних депутатів на строк їх депутатських повноважень.

6. Відстрочка від призову також надається:

призовникам, які переселилися із районів лиха, не більше як на два роки з моменту переселення за рішенням Кабінету Міністрів України;

у разі ведення призовниками самостійно або спільно з батьками селянського (фермерського) господарства, але не більш як на три роки з моменту одержання землі;

в інших випадках, не передбачених цим Законом, згідно з рішеннями призовної комісії Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських призовних комісій — за поданням районних (міських) призовних комісій.

7. Призовники, які втратили підстави для одержання відстрочки, а також особи, які не мають права на відстрочку або підстав для звільнення від призову, передбачених статтею 17 цього Закону, і не призвані з різних причин на строкову військову службу у встановлені строки, мають бути призвані на службу під час здійснення чергового призову до досягнення ними до дня відправки у війська 27-річного віку.

Стаття 18. Звільнення від призову на строкову військову службу

Від призову на строкову військову службу в мирний час звільняються призовники:

визнані за станом здоров'я непридатними до військової служби в мирний час;

не призвані на строкову військову чи альтернативну (невійськову) службу до досягнення 27-річного віку;

які мають духовний сан і штатну посаду в одній із зареєстрованих релігійних конфесій;

які постійно проживають за кордоном, якщо вони не мають постійного місця проживання в Україні;

рідні брати, сестри яких загинули чи померли або стали інвалідами під час проходження строкової військової служби. Призовники, які мають право на звільнення від призову на цій підставі, можуть його не використовувати.

Від призову звільняються також громадяни, які закінчили курс навчання в навчальних закладах органів внутрішніх справ і продовжують службу в системі Міністерства внутрішніх справ України.

Стаття 19. Призов на військову службу офіцерів запасу

Офіцери запасу віком до 30 років, які не пройшли строкової військової служби і не мають підстав для надання їм відстрочки від призову, можуть бути в мирний час призвані за наказом Міністра оборони України для проходження військової служби на посадах офіцерського складу.

Стаття 20. Прийняття на військову службу за контрактом

1. На військову службу у добровільному порядку приймаються особи, які відповідають вимогам військової служби:

військовослужбовці рядового, сержантського і старшинського складу, які прослужили за призовом не менше одного року і мають відповідну професійну підготовку за фахом — на військову службу солдатів, матросів, сержантів і старшин за контрактом;

жінки віком від 19 до 35 років — на військову службу на посадах рядового, сержантського і старшинського складу;

військовослужбовці рядового, сержантського і старшинського складу, які прослужили на строковій службі не менше року, військовозобов'язані, які не мають військових звань офіцерського складу, а також жінки з відповідною спеціальною підготовкою, які мають вищу або середню спеціальну освіту, віком від 19 до 25 років — на військову службу прапорщиків і мічманів;

громадяни віком від 17 до 21 року, в тому числі ті, котрі досягли 17-річного віку в рік зарахування на навчання, а також військовослужбовці та військовозобов'язані віком від 18 до 23 років, які не мають військових звань офіцерського складу і виявили бажання вчитися у військово-навчальних закладах — на військову службу курсантів військово-навчальних закладів;

курсанти військово-навчальних закладів і офіцери запасу — на військову службу офіцерського складу;

офіцери запасу, які не досягли граничного віку перебування на військовій службі, та жінки віком до 35 років, яким присвоєно військове звання офіцерського складу — на військову службу офіцерського складу.

2. Громадяни, які приймаються на військову службу, проходять обов'язковий медичний огляд.

3. У разі прийняття на військову службу між державою і громадянином укладається контракт, форма якого визначається Положенням про проходження військової служби громадянами України.

4. Рядовому, сержантському і старшинському складу, прапорщикам і мічманам, а також жінкам, які проходять службу за контрактом, залежно від кваліфікації та строків служби присвоюються класні розряди — від першого до третього і вищі ступінь — майстра з відповідною системою стимулювання оплати.

Стаття 21. Матеріальне забезпечення громадян у зв'язку з призовом або прийняттям на військову службу

1. Громадянам, призваним або прийнятим на військову службу, виплачується вихідна допомога у розмірі двомісячної заробітної плати відповідно до чинного законодавства України.

2. Громадяни для виконання обов'язків, пов'язаних із взяттям на військовий облік, призовом або прийняттям на військову службу, а також громадяни, які вступають до військово-навчальних закладів або направляються військовими комісаріатами на диспансерне чи стаціонарне обстеження (лікування, медичний огляд), звільняються від роботи на час, необхідний для виконання зазначених обов'язків, проїзду до навчального закладу і назад та складання вступних екзаменів, перебування в медичному закладі, із збереженням за ними місця роботи, займаної посади і середнього заробітку.

Виплата громадянам середнього заробітку при цьому, перевезення їх до місця складання вступних екзаменів до військово-навчальних закладів, а також особам, призваних або прийнятих на військову службу, до місця служби та їх харчування в дорозі здійснюється за рахунок коштів Міністерства оборони України та інших військових формувань.

Глава IV. ПРОХОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ

Стаття 22. Порядок проходження військової служби, граничний вік перебування на військовій службі

1. Порядок проходження громадянами України військової служби визначається цим Законом, Положенням про проходження військової служби громадянами України та іншими законодавчими актами.

2. Граничний вік перебування на військовій службі встановлюється:

а) для солдатів і матросів, сержантів і старшин строкової служби — до 29 років;

б) для військовослужбовців — жінок на посадах рядового, сержантського і старшинського складу, а також прапорщиків і мічманів — до 40 років;

в) для молодших офіцерів — до 40 років;

г) для старших офіцерів: майор і підполковник — до 45 років, полковник — до 50 років;

д) для вищих офіцерів: у військових званнях до генерал-лейтенанта включно і до них прирівняних — до 55 років; генерал-полковника і до нього прирівняних — до 60 років; генерала армії України — до 65 років.

Офіцерам — кандидатам наук (доцентам), а також офіцерам, які мають високу професійну підготовку, досвід практичної роботи на займаній посаді та придатним за станом здоров'я для проходження військової служби Міністром оборони України може бути продовжено строк служби до 5 років, а докторам наук (професорам) — до 10 років.

Військовослужбовці, які досягли граничного віку перебування на військовій службі, підлягають звільненню в запас у порядку, визначеному Положенням про проходження військової служби громадянами України. Офіцери, прапорщики і мічмани, військовослужбовці — жінки на посадах солдатів і матросів, сержантів і старшин, у яких закінчився контракт і які досягли граничного віку перебування на військовій службі, можуть бути залишені на ній за їх згодою після укладення нового контракту, але не більш як до досягнення граничного віку перебування в запасі для відповідних складів військовослужбовців, передбаченого статтею 28 цього Закону.

Стаття 23. Строки військової служби

1. Строки військової служби в календарному обчисленні встановлюються:

а) для солдатів і матросів, сержантів і старшин, які проходять строкову військову службу,— 18 місяців (для осіб, які мають вищу освіту, — 12 місяців), а які проходять військову службу за контрактом — 3 роки;

б) для військовослужбовців — жінок на посадах солдатів і матросів, сержантів і старшин — не менше 3 років;

в) для прапорщиків і мічманів — не менше 5 років;

г) для офіцерів — від 5 до 10 років за першим контрактом;

д) для офіцерів, призваних на військову службу із запасу, — 2 роки, а для тих, які добровільно вступили на військову службу із запасу, — не менше 3 років.

Після закінчення строків військової служби, встановлених цією статтею, вона може бути продовжена за новим контрактом на строк не менше 3 років щоразу до досягнення граничного віку перебування на військовій службі.

Стаття 24. Початок і закінчення перебування на військовій службі

1. Початком перебування на військовій службі вважається:

день прибуття до військового комісаріату для відправлення у військову частину — для призовників і офіцерів, призваних із запасу;

день від'їзду до місця служби, вказаний у розпорядженні, виданому військовим комісаріатом, — для військовозобов'язаних і жінок;

день прибуття на навчання до військово-навчального закладу (військового ліцею) для допризовників, призовників і військовозобов'язаних, вказаний у приписі, виданому військовим комісаріатом.

2. Закінченням перебування на військовій службі вважається день, з якого військовослужбовця прийнятий на військовий облік у військовому комісаріаті у зв'язку із звільненням з військової служби, відчисленням з військово-навчального закладу або із закінченням навчального закладу чи навчальних зборів, але не пізніше строку, вказаного у приписі.

Стаття 25. Військова служба курсантів (слухачів) військово-навчальних закладів

1. Громадяни, які навчаються у військово-навчальних закладах, перебувають на військовій службі і не мають звань прапорщиків чи мічманів та офіцерського складу, є курсантами, ті, які мають такі звання,— слухачами.

Навчання у військово-навчальних закладах зараховується курсантам як строкова військова служба.

2. Громадянам, які не мали військового звання до вступу у військово-навчальний заклад, після зарахування на навчання присвоюється військове звання рядового чи матроса. Інші військові звання, присвоєні до вступу у військово-навчальний заклад, зберігаються.

Курсанти користуються правами, пільгами і перевагами та на них покладаються обов'язки згідно з діючим законодавством і статутами Збройних Сил України.

З курсантами після закінчення першого курсу в індивідуальному порядку укладається контракт про проходження ними після закінчення військово-навчального закладу військової служби на посадах офіцерського складу строком від 5 до 10 років. Курсанти, які не уклали такого контракту, відчисляються з військово-навчальних закладів.

ГОЛОС України

...АЛЬНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ...СЬКОВУ СЛУЖБУ

...есійну підготов- ... — на військову ...атів, матросів, ... старшин за конт-...

... від 19 до 35 ...військову служ- ... рядового, сер- ... старшинського

...ужбовці рядо- ...нтського і стар- ...складу, які про- ...строковій служ- ...оку, військово- ...які мають ...вани офіцерсь- ...а також жінки ... спеціальною ...які мають вищу ...спеціальну ос- ...д 19 до 25 ро- ...йськову службу ... мічманів; ... віком від 17 до ...му числі ті, кот- ...7-річного віку в ...ня на навчання, ...ськовослужбовці ...обов'язані ві- ...о 23 років, які ...ськових звань ...складу і вияви- ...читися у військ... ...за...ах — ...службу курсан- ...о-навчальних за-...

...військово-навча- ...в і офіцери за- ...військову службу ...складу; ...ас...кі не до- ...ойськовій служ- ...віком до 35 ро- ...своєно військо- ...церського скла- ...ськову службу ...складу.

...ни, які прийма- ...ськову службу, ...ов'язковий ме-...

...рийняття на вій- ...бу між держа- ...янином уклада- ...акт, форма яко- ...ься Положен- ...одже... війсь- ... гр...дянами

...у, сержантсь- ...старшинському ...орщикам і міч- ...ж жінкам, які ...ужбу за конт- ...нно від кваліфі- ...в служби при- ...асні розряди — ...о третього і ви- ...в майстра з від- ...емою стимулю-...

... Матеріальне ... громадян у ...овом або при- ...йськову службу

...нам, призва- ...нятим на вій- ...у, виплачуєть- ...опомога у роз- ...ної заробітної ...дно до чинного ... України.

...ни для вико- ...ків, пов'язаних ... військовий об- ...бо прийняттям ... службу; а та- ..., які вступа- ...ково-навчальних ...направляються ...комісаріатами ...е чи стаціонар- ...я (лікування, ...д), звільняють- ...на час, необхід- ...онання зазначе- ...ків, проїзду до ...акладу і назад ... вступних екза- ...ання в медич- ... із збереженням ... роботи, займа-...

...ної посади і середнього заробітку.

Виплата громадянам середнього заробітку при цьому, перевезення їх до місця складання вступних екзаменів до військово-навчальних закладів, а також особам, призваних або прийнятих на військову службу, до місця служби та їх харчування в дорозі здійснюється за рахунок коштів Міністерства оборони України та інших військових формувань.

Глава IV. ПРОХОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ

Стаття 22. Порядок проходження військової служби, граничний вік перебування на військовій службі

1. Порядок проходження громадянами України військової служби визначається цим Законом, Положенням про проходження військової служби громадянами України та іншими законодавчими актами.

2. Граничний вік перебування на військовій службі встановлюється:

а) для солдатів і матросів, сержантів і старшин строкової служби — до 29 років;

б) для військовослужбовців — жінок на посадах рядового, сержантського і старшинського складу, а також прапорщиків і мічманів — до 40 років;

в) для молодших офіцерів — до 40 років;

г) для старших офіцерів: майор і підполковник — до 45 років, полковник — до 50 років;

д) для вищих офіцерів: у військових званнях до генерал-лейтенанта включно і до них прирівняних — до 55 років; генерал-полковника і до нього прирівняних — до 60 років; генерала армії України — до 65 років.

Офіцерам — кандидатам наук (доцентам), а також офіцерам, які мають високу професійну підготовку, досвід практичної роботи на займаній посаді та придатним за станом здоров'я для проходження військової служби Міністром оборони України може бути продовжено строк служби до 5 років, а докторам наук (професорам) — до 10 років.

Військовослужбовці, які досягли граничного віку перебування на військовій службі, підлягають звільненню в запас у порядку, визначеному Положенням про проходження військової служби громадянами України. Офіцери, прапорщики і мічмани, військовослужбовці — жінки на посадах солдатів і матросів, сержантів і старшин, у яких закінчився контракт і які досягли граничного віку перебування на військовій службі, можуть бути залишені на ній за їх згодою після укладення нового контракту, але не більш як до досягнення граничного віку перебування в запасі для відповідних складів військовослужбовців, передбаченого статтею 28 цього Закону.

Стаття 23. Строки військової служби

1. Строки військової служби в календарному обчисленні встановлюються:

а) для солдатів і матросів, сержантів і старшин, які проходять строкову військову службу, — 18 місяців (для осіб, які мають вищу освіту, — 12 місяців), а які проходять військову службу за контрактом — 3 роки;

б) для військовослужбовців — жінок на посадах солдатів і матросів, сержантів і старшин — не менше 3 років;

в) для прапорщиків і мічманів — не менше 5 років;

г) для офіцерів — від 5 до 10 років за першим контрактом;

д) для офіцерів, призваних на військову службу із запасу, — 2 роки, а для тих, які добровільно вступили на військову службу із запасу, — не менше 3 років.

Після закінчення строків військової служби, встановлених цією статтею, вона може бути продовжена за новим контрактом на строк не менше 3 років щоразу до досягнення граничного віку перебування на військовій службі.

Стаття 24. Початок і закінчення перебування на військовій службі

1. Початком перебування на військовій службі вважається:

день прибуття до військового комісаріату для відправлення у військову частину — для призовників і офіцерів, призваних із запасу;

день від'їзду до місця служби, вказаний у розпорядженні, виданому військовим комісаріатом, — для військовозобов'язаних і жінок;

день прибуття на навчання до військово-навчального закладу (військового ліцею) для допризовників, призовників і військовозобов'язаних, вказаний у приписі, виданому військовим комісаріатом.

2. Закінченням перебування на військовій службі вважається день, з якого військовослужбовець прийнятий на військовий облік у військовому комісаріаті у зв'язку із звільненням з військової служби, відчисленням з військово-навчального закладу або із закінченням навчального закладу чи навчальних зборів, але не пізніше строку, вказаного у приписі.

Стаття 25. Військова служба курсантів (слухачів) військово-навчальних закладів

1. Громадяни, які навчаються у військово-навчальних закладах, перебувають на військовій службі і не мають звань прапорщиків чи мічманів та офіцерського складу, є курсантами, ті, які мають такі звання, — слухачами.

Навчання у військово-навчальних закладах зараховується курсантам як строкова військова служба.

2. Громадянам, які не мали військового звання до вступу у військово-навчальний заклад, після зарахування на навчання присвоюється військове звання рядового чи матроса. Інші військові звання, присвоєні до вступу у військово-навчальний заклад, зберігаються.

Курсанти користуються правами, пільгами і перевагами та на них покладаються обов'язки згідно з діючим законодавством і статутами Збройних Сил України.

З курсантами після закінчення першого курсу в індивідуальному порядку укладається контракт про проходження ними після закінчення військово-навчального закладу військової служби на посадах офіцерського складу строком від 5 до 10 років. Курсанти, які не уклали такого контракту, відчисляються з військово-навчальних закладів.

Курсантам, випускникам вищих військово-навчальних закладів і військових кафедр (факультетів військової підготовки, відділень військової підготовки), світських вищих навчальних закладів з рівнем підготовки бакалавра присвоюється первісне офіцерське звання молодшого лейтенанта, а з рівнем магістра — лейтенанта.

3. Курсанти, відчислені з військово-навчальних закладів:

звільняються в запас, якщо вони вислужили встановлені строки строкової військової служби;

направляються на один рік у військові частини для подальшого проходження військової служби, якщо вони не вислужили встановленого строку строкової військової служби.

Стаття 26. Звільнення з військової служби

1. Звільнення військовослужбовців з військової служби здійснюється:

а) в запас, якщо військовослужбовці не досягли граничного віку перебування в запасі і за станом здоров'я придатні до військової служби в мирний або воєнний час;

б) у відставку, якщо військовослужбовці досягли граничного віку перебування в запасі або визнані військово-лікарськими комісіями непридатними за станом здоров'я до військової служби із зняттям з військового обліку.

2. Звільнення зі служби провадиться:

військовослужбовців строкової служби, які вислужили встановлені строки, — на підставі Указу Президента України;

військовослужбовців, які проходили службу за контрактом, — після закінчення його строку.

3. Військовослужбовці строкової служби звільняються зі служби достроково:

за станом здоров'я — на підставі висновку (постанови) військово-лікарської комісії;

за сімейними обставинами — в разі виникнення у них права на відстрочку внаслідок зміни сімейних обставин;

у зв'язку із засудженням до позбавлення волі.

4. В разі необхідності військовослужбовці строкової військової служби, які вислужили встановлені строки, можуть бути затримані на військовій службі на строк до двох місяців за рішенням Президента України.

5. Військовослужбовці, звільнені зі строкової військової служби в запас або у відставку, забезпечуються справним обмундируванням за переліком, встановленим Міністерством оборони України, проїзними документами до місця проживання, харчуванням на час перебування в дорозі, грошовою допомогою в розмірі двох мінімальних заробітних плат.

За військовослужбовцями строкової служби і курсантами військово-навчальних закладів, які звільняються (відчисляються) з військової служби (навчального закладу) за станом здоров'я або сімейними обставинами, зберігається право на попереднє місце роботи (посаду) протягом трьох місяців з дня призову чи зарахування на військову службу, не враховуючи часу проїзду до місця постійного проживання.

За бажанням військовослужбовців строкової служби вони можуть бути звільнені в запас у власному цивільному одязі.

6. Військовослужбовці, які проходять службу за контрактом на посадах рядового, сержантського і старшинського складу, прапорщики і мічмани та офіцери можуть бути звільнені з військової служби:

а) за вислугою строку служби;

б) за віком — в разі досягнення граничного віку перебування в військовій службі. Окремі категорії військовослужбовців за їх згодою можуть бути звільнені з військової служби за віком, якщо їм до досягнення встановленого граничного віку залишилося 5 і менше років за умови наявності у них права на одержання пенсії за вислугу років;

в) за станом здоров'я — на основі висновку (постанови) військово-лікарської комісії про непридатність або обмежену придатність до військової служби;

г) у зв'язку із скороченням штатів або з організаційними заходами в разі неможливості використання на службі;

д) після закінчення строку контракту або у зв'язку з його розірванням;

е) через сімейні обставини або інші важливі причини, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України;

є) за службовою невідповідністю;

ж) у зв'язку з обвинувальним вироком суду, що набрав законної сили.

Крім цього, офіцери в разі наявності в них вислуги не менше 5 років у календарному обчисленні на посадах офіцерського складу можуть бути звільнені з військової служби за власним баженням.

Глава V. СЛУЖБА В ЗАПАСІ

Стаття 27. Зарахування в запас. Категорії запасу

1. Громадяни, звільнені з військової служби, а також звільнені від призову на строкову військову службу (крім знятих з військового обліку за станом здоров'я), зараховуються в запас.

2. Запас поділяється на першу і другу категорії.

До запасу першої категорії відносяться військовозобов'язані, які служили на військовій службі та одержали в період її проходження військово-облікову спеціальність.

До запасу другої категорії відносяться військовозобов'язані, які не одержали військово-облікової спеціальності під час проходження військової служби або не призивалися на військову службу.

Військовозобов'язані, зараховані до запасу другої категорії, в разі одержання за час перебування в запасі військово-облікової спеціальності на навчальних зборах або за відповідною цивільною професією, переводяться до запасу першої категорії.

Жінки, взяті на військовий облік, перебувають в запасі другої категорії.

3. Особи, зараховані до запасу, можуть періодично направлятися на медичний огляд. При цьому військовозобов'язані, переведені в запас за станом здоров'я без проходження військової служби, в разі визнання їх до досягнення 27-річного віку придатними до військової служби знову стають на облік призовників і підлягають призову на строкову військову службу на загальних підставах.

Стаття 28. Граничний вік перебування в запасі. Розряди запасу

1. Запас військовозобов'язаних за віком поділяється на три розряди. Розряди встановлюються на підставі перебування в запасі.

Граничний вік перебування в запасі третього розряду є граничним віком в запасі взагалі.

2. Солдати і матроси, сержанти і старшини, прапорщики і мічмани перебувають в запасі до такого граничного віку:

першого розряду — до 35 років;

другого розряду — до 45 років;

третього розряду — до 50 років.

3. Офіцери перебувають в запасі до такого граничного віку:

а) в запасі першого розряду:

молодші офіцери — до 45 років;

старші офіцери — до 50 років;

вищі офіцери — до 55 років;

б) в запасі другого розряду:

молодші офіцери — до 50 років;

старші офіцери — до 55 років;

вищі офіцери — до 60 років;

в) в запасі третього розряду:

молодші офіцери — до 55 років;

старші офіцери — до 60 років;

вищі офіцери — до 65 років,

а ті, що мають військове звання генерала армії України, — до 70 років.

4. Військовозобов'язані-жінки незалежно від присвоєних їм військових звань зараховуються до запасу третього розряду. Граничний вік перебування їх в запасі встановлюється: для осіб офіцерського складу — 50 років, для інших військовозобов'язаних жінок — 45 років.

Стаття 29. Проходження зборів

1. Військовозобов'язані за час перебування в запасі призиваються на збори: навчальні (або перевірочні) та спеціальні.

Права і обов'язки військовозобов'язаних, призваних на збори, що випливають з умов військової служби, встановлюються цим Законом.

2. Військовозобов'язані, які не мають військових звань офіцерського складу, призиваються військовими комісаріатами на навчальні збори:

першого розряду — до п'яти разів на строк до двох місяців кожного разу;

другого розряду — до трьох разів на строк до одного місяця кожного разу;

третього розряду — один раз строком до 15 днів.

Особи офіцерського складу запасу, які не проходили строкової військової служби, за час перебування в запасі можуть бути призвані на навчальні збори:

першого розряду — один раз строком до двох місяців;

другого розряду — два рази на строк до одного місяця кожний;

третього розряду — один раз строком на 15 днів.

3. Строк і час проведення навчальних зборів військовозобов'язаних визначаються Міністром оборони України відповідно до цього Закону.

4. Військовозобов'язані в період між навчальними зборами за планом Міністерства оборони України, затвердженим Кабінетом Міністрів України, можуть залучатися на перевірочні збори на строк до 10 днів як без відриву від виробництва, так і з відривом.

5. Загальний строк зборів за час перебування в запасі не може перевищувати 10 місяців. При цьому до загального строку перебування на навчальних зборах зараховується і час перебування на перевірочних зборах.

(Продовження на 14-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ЗАГАЛЬНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ОБОВ'ЯЗОК І ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ

(Продовження. Початок на 10—13-й стор.).

6. Військовозобов'язані можуть призиватися за постановою Кабінету Міністрів України на спеціальні збори для участі в запобіганні надзвичайним ситуаціям чи ліквідації їх наслідків, які загрожують або можуть загрожувати нормальним життєвим умовам всьому або частині населення країни, строком не більш як на два місяці.

7. Військовозобов'язані, призвані на збори, забезпечуються на час їх проведення натуральним і грошовим забезпеченням в порядку і розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України.

За військовозобов'язаними, призваними на збори, зберігається на весь період зборів, включаючи час проїзду до місця їх проведення і назад, місце роботи, займана посада та середній заробіток. Збереження середнього заробітку здійснюється за рахунок коштів Міністерства оборони України та інших військових формувань.

Зазначені особи не підлягають звільненню з роботи з ініціативи власника або адміністрації підприємства, установи і організації, незалежно від підпорядкування і форм власності, крім випадків їх повної ліквідації.

Якщо військовозобов'язаний захворів під час зборів і продовжує хворіти після їх закінчення, за ним зберігається місце роботи і посада, а із дня закінчення зборів замість заробітної плати виплачується допомога по тимчасовій непрацездатності відповідно до чинного законодавства.

За військовозобов'язаними, які тимчасово не працюють на день залучення до зборів, зберігається право на виплати, передбачені законодавством про зайнятість. За весь період зборів, включаючи час проїзду до місця їх проведення і назад, цим працівникам виплачується грошове забезпечення у розмірі мінімальної заробітної плати за місцем проходження зборів.

Стаття 30. Звільнення від проходження навчальних зборів

Від проходження навчальних зборів звільняються:

а) інженерно-технічні працівники, робітники і службовці, які працюють у системі Міністерства оборони України та інших військових формувань;

б) льотний і технічний склад, робітники і службовці Українського об'єднання цивільної авіації, які безпосередньо забезпечують перевезення і зайняті на обслуговуванні та ремонті літаків і аеродромної техніки, а також навчальних авіаційних центрів Товариства сприяння обороні України;

в) плаваючий склад суден морського і річкового флоту та флоту рибної промисловості в період навігації;

г) особи, які працюють у сільському господарстві, а також зайняті на підприємствах по ремонту сільськогосподарської техніки,— в період посівних і збиральних робіт;

д) педагогічний склад вищих і середніх загальноосвітніх та професійних навчально-виховних закладів, навчальних організацій Товариства сприяння обороні України — в період проведення занять;

е) студенти вищих навчальних закладів з вечірньою формою навчання, аспіранти та докторанти — в період екзаменаційних сесій;

є) військовозобов'язані-жінки;

ж) військовозобов'язані протягом року після звільнення в запас;

з) військовозобов'язані, які мають дітей віком до чотирьох років або трьох і більше дітей віком до 16 років;

и) військовозобов'язані у зв'язку з депутатською діяльністю.

В окремих випадках, в разі наявності поважних причин і подання військовозобов'язаними обгрунтованих документів, рішення про звільнення від проходження навчальних зборів приймається районним (міським) військовим комісаром, де вони перебувають на військовому обліку.

Стаття 31. Присвоєння військових звань в разі звільнення в запас

Військовозобов'язаним, які пройшли навчальні збори і склали заліки за програмою навчання, можуть бути присвоєні чергові військові звання в запасі в порядку, встановленому Положенням про проходження військової служби громадянами України.

Стаття 32. Переведення військовозобов'язаних у відставку

Військовозобов'язані, які досягли граничного віку перебування в запасі, а також ті, яких військово-лікарські комісії визнали непридатними до військової служби, знімаються з військового обліку і переводяться у відставку.

Глава VI. ВІЙСЬКОВИЙ ОБЛІК ВІЙСЬКОВОЗОБОВ'ЯЗАНИХ І ПРИЗОВНИКІВ

Стаття 33. Загальні правила військового обліку

Усі військовозобов'язані та призовники підлягають військовому обліку.

Військовий облік військовозобов'язаних і призовників є загальнодержавною системою обліку та аналізу призовних ресурсів у державі, придатних до військової служби. Функціонування системи військового обліку забезпечується органами Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, місцевої державної адміністрації та органами місцевого самоврядування.

Військовий облік усіх військовозобов'язаних і призовників провадиться за місцем їх проживання і поділяється на загальний, спеціальний, персонально-якісний та персонально-первинний облік.

Стаття 34. Загальний і спеціальний облік

На загальному військовому обліку перебувають призовники, а також військовозобов'язані, які не заброньовані за підприємствами, установами і організаціями на період мобілізації та воєнного часу.

На спеціальному військовому обліку перебувають військовозобов'язані, які у встановленому порядку бронюються за підприємствами, установами і організаціями на період мобілізації та воєнного часу.

Стаття 35. Персонально-якісний та персонально-первинний облік

Персонально-якісний облік усіх військовозобов'язаних і призовників покладається на районні (міські) військові комісаріати.

Персонально-первинний облік військовозобов'язаних і призовників у сільській місцевості, селищах та містах, де немає військових комісаріатів, покладається на органи місцевого самоврядування і провадиться ними.

Персональний облік військовозобов'язаних і призовників, які працюють або навчаються, покладається на підприємства, установи і організації та навчальні заклади, незалежно від підпорядкування і форм власності, а їх керівники (власники) несуть відповідальність за стан цієї роботи.

Стаття 36. Військовий облік громадян України, які проживають за кордоном

Військовий облік громадян України, які тимчасово проживають за кордоном, провадиться дипломатичними і консульськими представництвами України. Дипломатичні та консульські представництва зобов'язані забезпечити прибуття громадян України чоловічої статі, які досягли 18-річного віку, до військових комісаріатів, за місцем постійного проживання для призову на військову службу.

Стаття 37. Взяття на військовий облік і зняття з нього

1. Для оформлення на військовий облік усі військовослужбовці та особи, які служили за призовом і звільнені в запас, після повернення до місця проживання зобов'язані у триденний строк прибути до районних (міських) військових комісаріатів.

2. В разі зміни місця проживання на строк більш як півтора місяця, вибуття у службові відрядження, на навчання, у відпустку або на лікування на строк більше трьох місяців військовозобов'язані та призовники повинні знятися з військового обліку за місцем проживання, а після прибуття на нове постійне або тимчасове місце проживання — стати у триденний строк на військовий облік.

У воєнний час виїзд військовозобов'язаних і призовників з місця постійного проживання без дозволу районного (міського) військового комісаріату забороняється.

3. Взяття на військовий облік і зняття з військового обліку офіцерів запасу, які проживають в населених пунктах, віддалених від військових комісаріатів, може провадитися органами місцевого самоврядування, на які покладено ведення персонально-первинного обліку, в порядку, встановленому районним (міським) військовим комісаріатом.

4. Зняттю з військового обліку підлягають громадяни:

а) визнані військово-лікарськими комісіями непридатними до військової служби із зняттям з військового обліку;

б) які досягли граничного віку перебування в запасі;

в) призвані або прийняті на військову службу;

г) які вибули на постійне місце проживання за межі України;

д) померлі.

Стаття 38. Обов'язки державних органів, підприємств, установ і організацій, посадових осіб і військовозобов'язаних щодо виконання правил військового обліку

1. Виконавчі комітети сільських, селищних і міських Рад народних депутатів, де немає військових комісаріатів, керівники підприємств, установ і організацій та навчально-виховних закладів незалежно від підпорядкування і форм власності зобов'язані на вимогу військових комісаріатів оповіщати військовозобов'язаних та призовників про їх виклик у військові комісаріати і забезпечувати своєчасне прибуття за цим викликом.

2. Органи внутрішніх справ, виконавчі комітети сільських, селищних, міських Рад народних депутатів, де немає військових комісаріатів зобов'язані:

здійснювати прописку і виписування військовозобов'язаних та призовників за місцем проживання лише в разі наявності в їх військово-облікових документах відміток військових комісаріатів про взяття на військовий облік або зняття з нього;

надавати військовим комісаріатам допомогу у взятті допризовників на військовий облік, проведенні призову громадян на військову службу (збори). У контролі за виконанням ними правил військового обліку та виявленні осіб з числа призовників і військовозобов'язаних, які порушують ці правила;

провадити розшук, затримання і доставку до військових комісаріатів осіб, які ухиляються від виконання загального військового обов'язку, а також від проходження альтернативної (невійськової) служби.

3. Органи запису актів громадянського стану зобов'язані у семиденний строк повідомити районні (міські) військові комісаріати про зміну військовозобов'язаними і призовниками прізвища, імені та по батькові, про внесення до записів актів громадянського стану змін про дату і місце їх народження, а також про випадки реєстрації смерті військовозобов'язаного або призовника.

4. Органи дізнання та попереднього слідства зобов'язані в семиденний строк повідомити районні (міські) військові комісаріати про призовників, щодо яких ведеться дознання або попереднє слідство, а суди — про призовників, кримінальна справа яких розглядається судом, а також про вироки, що набрали законної сили щодо військовозобов'язаних і призовників.

Військові квитки військовозобов'язаних і посвідчення призовників, засуджених до позбавлення волі, в тому числі умовно, надсилаються судами до відповідних військових комісаріатів.

5. Лікарсько-трудові експертні комісії зобов'язані у семиденний строк повідомити відповідні районні (міські) військові комісаріати про всіх військовозобов'язаних і призовників, які визнані інвалідами, незалежно від групи інвалідності.

Лікувальні заклади під час проведення призову зобов'язані у триденний строк повідомити відповідні районні (міські) військові комісаріати про всіх громадян призовного віку, які перебувають на стаціонарному лікуванні.

6. Керівники житлово-експлуатаційних організацій та інших організацій, підприємств і установ які здійснюють експлуатацію будинків, а також домовласники повинні своєчасно подавати необхідні відомості про військовозобов'язаних і призовників відповідним військовим комісаріатам, виконавчим комітетам сільських, селищних і міських Рад народних депутатів, де немає військових комісаріатів, на які покладено вести облік військовозобов'язаних і призовників, стежити за виконанням призовниками і військовозобов'язаними правил військового обліку, а також сповіщати їх про виклик до військових комісаріатів.

7. Військовозобов'язані та призовники в разі зміни їх сімейного становища, стану здоров'я, адреси, освіти, місця роботи і посади зобов'язані особисто в семиденний строк повідомити про це орган, де вони перебувають на військовому обліку.

Глава VII. ПРИЗОВ В РАЗІ МОБІЛІЗАЦІЇ, ДЕМОБІЛІЗАЦІЯ

Стаття 39. Призов на військову службу в разі мобілізації і наступні призови на військову службу у воєнний час

Загальна або часткова мобілізація на території України оголошується Президентом України з метою запобігання воєнному нападу та для збройної відсічі можливої агресії. Президент України у передбаченому законодавством України порядку вводить воєнний стан на всій території України чи в окремих її місцевостях з призовом із запасу на військову службу необхідної кількості військовозобов'язаних.

Стаття 40. Звільнення у зв'язку з демобілізацією

1. Звільнення у зв'язку з демобілізацією провадиться за Указом Президента України.

2. Військовослужбовці, яких звільняють з військової служби у зв'язку з демобілізацією, забезпечуються за рахунок держави повним комплектом обмундирування і взуття. Перевезення цих військовослужбовців до місця їх проживання та забезпечення в дорозі харчуванням здійснюється за рахунок держави.

Стаття 41. Загальне військове навчання громадян

1. З метою підготовки необхідного контингенту для комплектування Збройних Сил України та інших військ у воєнний час за рішенням Кабінету Міністрів України запроваджується обов'язкове для всіх громадян загальне військове навчання: чоловіків — віком від 15 до 55 років, жінок — віком від 18 до 45 років, які не мають дітей або мають їх віком понад 8 років.

Загальне військове навчання громадян здійснюється за місцем роботи, навчання або проживання без відриву від виробництва та навчання.

(Закінчення на 15-й стор.)

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ЗАГАЛЬНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ОБОВ'ЯЗОК І ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ

(Закінчення. Початок на 10—14-й стор.).

2. Організація і керівництво загальним військовим навчанням покладається на Міністерство оборони України, органи місцевої державної адміністрації та місцевого самоврядування, міністерства і відомства України, інші центральні органи державного управління. Органи місцевої державної адміністрації та місцевого самоврядування, підприємства, установи і організації, незалежно від підпорядкування і форм власності, разом з Міністерством оборони України створюють необхідну навчально-матеріальну базу, забезпечують добір і підготовку керівників військового навчання.

3. Порядок проведення загального військового навчання і коло осіб, які звільняються від нього, визначається Кабінетом Міністрів України.

Глава VIII
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАГАЛЬНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ОБОВ'ЯЗОК І ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ

Стаття 42. Відповідальність посадових осіб і громадян

1. Керівники, інші посадові особи державних органів, підприємств, установ і організацій та громадяни, винні у порушенні порядку:

військового обліку;

допризовної підготовки;

приписки до призовних дільниць;

призову на строкову військову або альтернативну (невійськову) службу;

призову на військову службу офіцерів запасу;

проходження навчальних зборів (занять) у навчальних організаціях Товариства сприяння обороні України, оборонно-спортивних оздоровчих таборах, при військових частинах або пунктах за вказівкою військового комісаріату;

прибуття за викликом до військового комісаріату, а також вчинення ними інших порушень законодавства про загальний військовий обов'язок і військову службу несуть установлену Законом відповідальність.

2. Призовнику, який ухиляється від призову і не з'явився за повісткою до військового комісаріату для відправки на військову службу, термін строкової служби продовжується на строк ухилення від призову.

Військовослужбовцю строкової служби, який самовільно залишив місце служби або своєчасно не з'явився до місця служби в строк, вказаний у приписі, не маючи на те поважних причин, час його відсутності у військовій частині не зараховується до строку служби.

Глава IX
ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 43. Фінансове і матеріальне забезпечення заходів, пов'язаних із виконанням загального військового обов'язку

1. Фінансове і матеріальне забезпечення заходів, пов'язаних із виконанням загального військового обов'язку і проходженням військової служби, провадиться за рахунок коштів державного бюджету України.

2. Кабінет Міністрів України, Рада Міністрів Республіки Крим, органи місцевої державної адміністрації та місцевого самоврядування для проведення медичного огляду громадян, призову їх на військову службу, відправки призваних у військові частини зобов'язані забезпечити військові комісаріати обладнаними призовними (збірними) пунктами, медикаментами, інструментарієм, медичним і господарським майном, автомобільним транспортом та охорону громадського порядку.

Для повного і якісного виконання планів проведення мобілізації в умовах воєнного часу органи місцевої державної адміністрації та місцевого самоврядування і за їх рішенням відомства, підприємства, установи і організації та навчальні заклади, агропромислові підприємства і кооперативи, незалежно від підпорядкування і форм власності, у мирний час з військовими комісаріатами створюють дільниці для оповіщення і збору військовозобов'язаних, а також збору техніки з підприємств, установ і організацій, незалежно від підпорядкування і форм власності, комплектують їх особовим складом без звільнення осіб від виконання основних обов'язків за місцем роботи та сприяють у набутті ними професійних навичок.

3. За членами комісій по приписці допризовників до призовних дільниць, призовних комісій, лікарських комісій при військових комісаріатах, лікарями і середнім медичним персоналом, технічними працівниками та особами обслуговуючого персоналу, яких виділяють для роботи на призовних дільницях і збірних пунктах під час взяття допризовників на військовий облік і призову громадян на військову службу або на збори, для проведення медичного огляду і повторного огляду громадян, а також для відправки призваних на збірні пункти, на весь час виконання цих обов'язків зберігається місце роботи, займана посада та середній заробіток. Виплата середнього заробітку здійснюється за рахунок коштів Міністерства оборони України та інших військових формувань.

Якщо виконання зазначеними особами своїх обов'язків пов'язано з виїздом з місця постійного проживання, то військові комісаріати відшкодовують їм витрати на проїзд від місця проживання до місця роботи і назад, на найм жилого приміщення та виплачують добові за нормами, встановленими для службових відряджень.

Стаття 44. Повноваження Міністра внутрішніх справ України, Голови Служби безпеки України, командуючих Національною гвардією України та Прикордонними військами України, начальника штабу Цивільної оборони України, начальників Управління охорони вищих посадових осіб України та інших військових формувань у питаннях виконання загального військового обов'язку і військової служби

Права Міністра оборони України, передбачені цим Законом, надаються також Міністрові внутрішніх справ України, Голові Служби безпеки України, командуючим Національною гвардією України і Прикордонними військами України, начальникові штабу Цивільної оборони України, начальникам Управління охорони вищих посадових осіб України та інших військових формувань щодо підпорядкованих їм військ, установ, навчальних закладів і військовослужбовців.

Нормативні акти щодо виконання військового обов'язку та порядку проходження військової служби, які видаються Міністром внутрішніх справ України, Головою Служби безпеки України, командуючими Національною гвардією України та Прикордонними військами України, начальником штабу Цивільної оборони України, начальниками Управління охорони вищих посадових осіб України та інших військових формувань, повинні відповідати вимогам цього Закону.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
25 березня 1992 року

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ПРО РЕГУЛЮВАННЯ ФОНДІВ ОПЛАТИ ПРАЦІ

З метою запобігання економічно необгрунтованого підвищення заробітної плати на підприємствах окремих галузей і регіонів України, не обумовленого відповідним зростанням обсягів виробництва та доходів підприємств, Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести з 1 травня 1992 року на підприємствах і в організаціях України обмеження фонду оплати праці у складі собівартості продукції і порядок проведення додаткових виплат коштів готівкою робітникам підприємств за рахунок прибутку понад розрахункову величину витрат на оплату праці згідно з Положенням, що додається.

2. Строк дії постанови — 1992 рік.

3. Доручити Кабінету Міністрів України розробити і внести до 1 жовтня 1992 року на розгляд Верховної Ради України проект Закону про оплату праці.

4. Контроль за достовірністю розрахунків і внесенням податків покласти на Державну податкову інспекцію.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ

м. Київ
29 квітня 1992 року

ДОДАТОК
до постанови Верховної Ради України від 29 квітня 1992 року

ПОЛОЖЕННЯ

про механізм обмеження фонду заробітної плати у складі собівартості виробленої продукції і проведення додаткових виплат готівкою робітникам підприємств за рахунок прибутку понад розрахункову величину витрат на оплату праці

1. Фонд заробітної плати є елементом собівартості виробленої продукції, як складова частина витрат на виробництво.

2. Обмеження фонду оплати праці здійснюється у складі собівартості виробленої продукції. За розрахункову величину витрат на оплату праці приймається базовий фонд оплати праці, який збільшується (зменшується) пропорційно обсягам виробництва у порівняльних цінах зростаючим підсумком.

3. За базовий фонд оплати праці приймаються витрати на оплату праці за 4 місяці 1992 року, зменшені на суму додаткових нарахувань за грудень 1991 року в зв'язку з підвищенням з 1 грудня мінімальної заробітної плати (якщо вони включені до звіту за цей період), виплат за результатами роботи за минулий рік, за вислугу років, або за базовий фонд оплати праці приймаються витрати на оплату праці у 1991 році, збільшені на індекс підвищення середньої заробітної плати по галузях матеріального виробництва України (визначається і публікується Кабінетом Міністрів) відносно середньої заробітної плати підприємства, організації у 1991 році.

Якщо базовий фонд оплати праці за 4 місяці 1992 року менший, ніж 7 розмірів мінімальної заробітної плати, то за базу може прийматися остання, помножена на фактичну чисельність працюючих у базовому періоді.

4. За базу для визначення процента зростання (зменшення) обсягів виробництва у наступних кварталах приймаються обсяги 4-х місяців 1992 року. За порівняльні ціни протягом усього року беруться ціни на 1 січня 1992 року.

5. Індексація базового фонду оплати праці у собівартості виробленої продукції проводиться у розмірі і одночасно з переглядом Верховною Радою мінімального рівня заробітної плати.

6. Додаткові виплати коштів готівкою робітникам підприємств за рахунок прибутку понад розрахункову величину витрат на оплату праці підлягають оподаткуванню.

У разі, коли додаткова виплата коштів готівкою робітникам підприємства з прибутку перевищує суму до 3 відсотків від розрахункового фонду оплати праці включно, оподаткування проводиться за ставкою на доход, підвищеною в 2 рази, від 3 до 8 відсотків включно — ставкою, підвищеною в 3 рази, від 8 до 15 відсотків — ставкою, підвищеною у 5 разів.

7. У разі зменшення обсягів виробництва дозволяється використовувати кошти за рахунок прибутку для виплати готівкою робітникам підприємства в обсягах, що не перевищують базовий фонд оплати праці.

МОЛОДЬ РЯТУЄТЬСЯ САМА, ХОЧА Й НЕ ТОНЕ

Поки що. Бо в умовах відсутності єдиної державної політики, а, значить, і централізованого фінансування соціальних програм, не маючи ніяких податкових пільг, довго навряд чи протримається.

Дотація на працевлаштування молоді лише у Києві за цінами на перше квітня нинішнього року становила 200 тисяч карбованців. Дотація не державна: Служба добровільної праці та соціального захисту молоді фінансується за рахунок діяльності власних комерційних структур. Безкоштовно надається і правова допомога молоді... Служба створена наприкінці 1991 року на базі міського штабу студентських загонів, і внаслідок зміни назви дещо змінила у бік розширення напрямки діяльності. Нині вона займається не лише працевлаштуванням молоді, її перекваліфікацією, а й міжнародним і внутрішнім молодіжним туризмом, виконанням підрядних робіт у будівництві та сільському господарстві. На презентації, яка минулої п'ятниці відбулася у кафе «Інко-декор», йшлося про досить нелегке існування цієї конче необхідної нині служби. Втім, детальніше про напрямки діяльності служби і її проблеми — в одному з наступних номерів.

Катерина ВОРОНЕНКО.

ІЗ СУДДІВСЬКИХ ПРОТОКОЛІВ

Чемпіонат України з футболу. Вища ліга

ГРУПА А.

«ШАХТАР» — «КАРПАТИ». 1:0 (1:0). 500 глядачів. Суддя О. Лисенко (Одеса). Гол: Драгунов (42, з пенальті). На 64-й донеччанин Щербаков не реалізував пенальті. Попереджено Попова («Шахтар»).

«КРЕМІНЬ» — «ЧОРНОМОРЕЦЬ». 1:1 (0:1). 13000 глядачів. Суддя В. Звягінцев (Донецьк). Голи: А. Карпонай (61) — у господарів; Гецко (43, з пенальті). Попереджено Шевченка («Кремінь»), Гецка («Чорноморець»).

«НИВА» Вц. — «ЕВІС». 2:0 (1:0). 5000 глядачів. Суддя Я. Грисьо (Львів). Голи: Косовський (36), Зубчук (74, з пенальті). Попереджений Петруня («Евіс»).

«ТОРПЕДО» — «КАРПАТИ». 2:1 (1:1). 5000 глядачів. Суддя Є. Канана (Донецьк). Голи: Р. Бондаренко (40), Заєць (47, з пенальті) — у господарів; Лаба (37) — у гостей.

«ШАХТАР» — «ТЕМП». 2:0 (0:0). 2500 глядачів. Суддя А. Арановський (Київ). Голи: Ребров (66), Щербаков (68).

	І	В	Н	П	М	О
Таврія	12	8	3	1	20—7	19
Шахтар	12	6	4	2	18—6	16
Чорноморець	12	5	6	1	21—8	16
Торпедо	12	5	5	2	13—7	15
Металург	12	5	5	2	16—9	15
Кремінь	13	3	6	4	8—12	12
Карпати	12	2	4	6	7—13	8
Евіс	12	2	3	7	7—16	7
Темп	12	2	3	7	5—18	7
Нива Вц.	13	2	3	8	9—28	7

ГРУПА Б.

«НИВА» Тр. — «ВОЛИНЬ». 2:0 (2:0). 8000 глядачів. Суддя І. Хіблін (Хмельницький). Голи: Куліш (10), Полстянов (18).

«НИВА» Тр. — «МЕТАЛІСТ». 1:1 (0:1). 12500 глядачів. Суддя К. Панчик (Сімферополь). Голи: Призетко (32) — у гостей; харків'янин Бец (89, у власні ворота). Попереджено Хомуху, Кандаурова (обидва — «Металіст»).

«ВОЛИНЬ» — «НАФТОВИК». 3:0 (1:0). 4000 глядачів. Суддя С. Сельменський (Ужгород). Голи: Вовчук (32), Топчієв (64), Плотко (86). Попереджено Зуба («Волинь»), Сухарєва («Нафтовик»), В. Єрмак («Нафтовик») видалений з поля.

«ДНІПРО» — СКА. 4:3 (3:2). 1000 глядачів. Суддя В. Мельничук (Сімферополь). Голи: Тищенко (26, з пенальті), Полунін (37), Захаров (44), Думенко (64) — у господарів; Муcалітін (22, 24), Харковщенко (87) — у гостей.

«ЗОРЯ»-МАЛС — «ДИНАМО» 1:1 (1:1). 17200 глядачів. Суддя В. П'яних (Донецьк). Голи: Севідов (18) — у господарів; Леоненко (37) — у гостей. Попереджено Яковенка, Лужного, Леоненка (усі — «Динамо»), Зуєнка («Зоря»-МАЛС).

	І	В	Н	П	М	О
Динамо	11	7	4	0	16—6	18
Нива Тр.	14	7	4	3	13—6	18
Буковина	12	6	4	2	14—8	16
Волинь	14	7	1	6	18—14	15
Дніпро	12	6	2	4	16—12	14
Зоря-МАЛС	13	5	2	6	17—17	12
Металіст	12	4	4	4	15—12	12
Нафтовик	12	4	2	6	5—14	10
Прикарпаття	11	2	4	5	3—9	8
СКА	13	0	1	12	6—25	1

Коментар

ФУТБОЛ І ГЛЯДАЧІ

Що не кажи, а інтригуючий сюжет чемпіонату України з футболу у вищій лізі з кожним туром привертає до себе дедалі більшу увагу болільників. От і в останньому на стадіонах зібралося 60200 глядачів. Переконлива цифра, погодьтеся.

Найбільшою «аудиторією» став стадіон «Авангард» у Луганську. Це й не дивно. Адже в шахтарському місті протягом тринадцяти років не бачили лідера українського футболу — київське «Динамо». Але, на жаль, не всі луганські прихильники футболу, м'яко кажучи, відзначалися тактовністю. Постійно лунали образливі вигуки на адресу гостей. Але це, як то кажуть, півбіди. Не раз «нагороджували» лайкою горе-болільники і своїх. Зокрема, Тамерлана Гусейнова. Це вже зовсім не зрозуміло. Адже цей чудовий форвард відзначається і якісною грою, і результативністю, очолює список найкращих бомбардирів чемпіонату...

А гра в Луганську була бойова і цікава. Напруження тривало протягом усього матчу. В першому таймі ініціативою володіли господарі. Вони й відкрили рахунок. Це зробив потужним ударом метрів з вісімнадцяти Севідов. Але кияни не забарилися з відповіддю. Свій перший гол у чемпіонаті України забив їх новобранець Леоненко. Скориставшись передачею з лівого флангу, Віктор красиво з льоту вразив ціль.

У другому таймі динамівці були дещо свіжішими і створили ще кілька моментів біля воріт господарів. Але чітко діяв їх воротар Нікітін, який справив на мене найкраще враження. Нічия — цілком справедливий підсумок.

Утім, цей і ще ряд поєдинків київського «Динамо» на виїзді, які мені довелося спостерігати безпосередньо, навели на неприємні роздуми. Зрозуміло, що всі суперники київського клубу на гру з ними настроюються особливо. І нічого кепського в цьому немає. Але частогусто проти киян грають відверто грубо. Так було в Чернівцях, Тернополі, Дніпропетровську і Луганську. І не кожного разу арбітри карають порушників. Інколи в подібних неприємних випадках винні тренери, які у своєрідний спосіб настроюють своїх підопічних на гру проти славнозвісного «Динамо». Гадаю, що якісь роз'яснення має зробити Федерація футболу. Жарти — жартами, а половина складу київського «Динамо» сьогодні травмована. Не переконаний, що таке становище піде на користь нашому футболу в цілому...

Кияни зберегли лідерство. Продовжує очолювати турнірну таблицю в групі «А» й сімферопольська «Таврія», яка пропустила цей тур. А от її головний переслідувач — «Чорноморець» втратив ще одне очко, зігравши внічию з аутсайдером у Вінниці. Тепер «Чорноморець» і «Шахтар» відстають від кримчан уже на три очки. Може так статися, що цим авторитетним клубам не вистачить часу, щоб надолужити прогаяне.

І на закінчення — інформація, яка гадаю, зацікавить прихильників футболу. Заслужений майстер спорту Леонід Буряк віднедавна став консультантом миколаївського клубу «Евіс».

Віктор БРАНИЦЬКИЙ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Луганськ — Київ.

Перша ліга

БАГАТИЙ УРОЖАЙ З ЧУЖИХ ПОЛІВ

Команди першої ліги пройшли першу половину шляху швидкоплинного чемпіонату України. Як і слід було чекати, у першій підгрупі переможцем першого кола став мукачівський «Приладист». У Києві він переміг армійців — 1:0. Гол на 56-й хвилині забив Олійник. З таким же рахунком «Десна» перемогла в Чернігові іншу київську команду — «Динамо». Тут відзначився Овчаренко на 48-й хвилині.

Потужно йшли до проміжного фінішу нові лідери другої підгрупи — «Кривбас» та «Металург». В трьох останніх матчах на чужих полях футболісти Кривого Рогу набрали п'ять очок, а Нікополя — шість, «Металург» в останньому турі «розправився» із «Вагонобудівником». На 31-й хвилині Пантілов, який повернувся із запорізького «Металурга», відкрив рахунок, а на 75-й Олійник встановив остаточний результат — 2:0.

Лише на останній хвилині завдяки пенальті, реалізованому Славінським, уникли поразки вдома футболісти «Хіміка». А «Кривбас» відкрив рахунок на 72-й хвилині після удару Мороза, який розігрався в останніх матчах. Отож, нічия — 1:1.

Результати інших ігор у першій підгрупі такі: «Дніпро» — «Галичина» — 1:0, «Поліграфтехніка» — «Кристал» — 1:0, «Полісся» — «Сталь» — 0:0, «Верес» — «Чайка» — 1:0.

У другій: «Закарпаття» — «Чорноморець-2» — 4:1, «Скала» — «Артанія» — 3:0, «Рось» — «Кристал» — 2:0, «Шахтар-2» (Донецьк) — «Азовець» — 2:1.

У лідера першої підгрупи — «Приладиста» — після першого кола 18 очок, у лідерів другої — «Металурга» та «Кривбасу» — по 19.

Друге коло стартує 14 травня. Отже, часу на перепочинок просто немає.

Сергій ЯРОСЛАВОВ.

Перехідна ліга

І РІДНІ СТІНИ НЕ ДОПОМОГЛИ

Цікава інтрига зав'язується в обох групах перехідної ліги. Минулої суботи краснопільський «Явір» приймав на своєму полі «Газовик» (Комарне). Виграш виводив переможця в одноосібні лідери. Ним став «Газовик», який на чужому полі переміг — 1:0.

Чудовий шанс обійти лідера з групи Б мав керченський «Океан», бо «Титан» не грав у минулому турі. Та нічия — 0:0 у Шахтарську з «Прометеєм» дозволила кримській команді лише зрівнятися з «Титаном». До речі, «Океан» єдина команда, що не пропустила жодного м'яча.

Ось результати інших матчів. Група А: «Зірка» — «Дністер» — 1:2, «Олімпік» — «Андезит» — 2:0, «Електрон» — «Лисоня» — 2:0. Група Б: «Антрацит» — «Море» — 2:0, «Бажановець» — «Меліоратор» — 3:0, «Гірник» «Дружба» — 1:2.

Як відомо, по три команди з перехідної ліги восени перейдуть до першої. Зараз на шість путівок претендують у групі А: «Газовик» — 10 очок, «Олімпік» — 9, «Явір» — 8; у групі Б: «Титан» і «Океан» — по 9 очок, «Бажановець» — 8.

Ігри восьмого, передостаннього, туру першого кола відбудуться 13 травня.

ТІЛЬКИ РЕЗУЛЬТАТИ

ХОКЕЙ. Чемпіонат світу. Фінальний матч. Швеція — Фінляндія — 5:2. Матч за 3—4 місця — ЧСФР — Швейцарія — 5:2.

ФУТБОЛ. Кубок СНД. Фінал. «Спартак» (Москва) — ЦСКА (Москва) — 2:0.

Вставай, друже. Застудишся.

Фото Миколи БОЧКА.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ перший заступник головного редактора
Олександр БІЛИК заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН України
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ оглядач, завідуючий відділом культури
Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ редактор відділу кореспондентської мережі
Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Засновник — Верховна Рада України.

Адреса редакції: 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ:
Для довідок — 441-89-61, 441-89-46
телефакс — 224-72-54
Відділ реклами — 441-89-44

Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Залишаємо за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.

Рукописів не повертаємо.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Пересиланням скарг у різні інстанції редакція не займається.

Звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до відповідних органів влади.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955

Загальний тираж 398.633.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047 Київ, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311086.

1 2 3 4 5 6 7 8 9